

STOPINJICE

23

Glasilo CUDV Dobrna

UVODNIK

Ljudje živimo in delujemo v skupnostih. V njih ustvarjamo, si nudimo oporo, naklonjenost in potrebno varnost. Skupnosti so manjše in večje, lahko jih imamo tudi več. Kadar je naša skupnost trdna in stabilna, imamo moč in pogum, da delujemo tudi izven njenih meja.

V Centru za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna obstaja taka skupnost za veliko raznolikih ljudi. Za tiste, ki so tu vključeni in jim danes pravimo uporabnice in uporabniki, ter za tiste, ki sem prihajajo v službo. Vsem pa ta skupnost nudi podporo. V tem kakšno podporo potrebujemo, da lahko zadovoljno živimo in uspešno delujemo, pa si nismo kaj dosti različni. Včasih je to vzpodbuda, pohvala, vzgled, včasih je to omejitev, opozorilo. Veliko pomeni občutek, ki nam ga lahko dajejo drugi pripadniki naše skupnosti. Kadar nam trdno in zanesljivo pokažejo, da verjamejo v naš uspeh pri tem, česar smo se lotili, pa naj bo to obuvanje nogavic, zalivanje lončnic ali uspešno izpeljan projekt. In to si v tej skupnosti dajemo in izmenjujemo.

V CUDV Dobrna odraščajo otroci. Tu prejmejo oporo, ko se učijo, razvijajo in usposabljaajo. Veliko je vključenih mladostnikov, ki raziskujejo različne vizije življenja in iščejo spretnosti in znanje za življenje ter oblikujejo svoje vrednote. Odrasli ljudje tu bivajo in delujejo. Svojo potrditev lahko najdejo v delu in v uspehih, ko izpolnijo svoje odgovornosti.

V oktobru leta 2010 je pričela s svojim delovanjem nova enota Varstveno delovnega centra CUDV Dobrna v kraju Vojnik. Odrasle uporabnice in uporabniki imajo sedaj dodatno vsebino v svojem življenju. Na delo se je potrebno peljati z avtobusom. Okolje, v katerem bivajo, in okolje, v katerem delajo, ni več eno. Delovni dan je postal bolj podoben delovnemu dnevu drugih zaposlenih, odraslih ljudi. Več je odgovornosti, jutranji rituali so drugačni, norme obnašanja so na delovnem mestu drugačne, kot so doma. To novo vlogo in odgovornost so vsi sprejeli in jo uspešno nosijo. Na delo odhajajo ponosno in z veseljem.

Na nek način so pričeli delovati izven meja skupnosti. V skupnosti so prejeli dovolj podpore, znanja in spretnosti, da so v novih odgovornostih uspešni. Sedaj so deležni več raznoličnih socialnih stikov in izkušenj v katerih se oblikujejo, preverjajo, potrjujejo in učijo skozi uspehe in neuspehe. Pridobivajo potrebne izkušnje, izkušajo možnosti za rast in napredek, si širijo svoja obzorja.

V raznolikosti ljudi je bogastvo. Otroci, mladostniki in odrasli, ki so vključeni v CUDV Dobrna naj imajo možnosti in priložnosti za različne socialne stike in izkušnje. In tudi širša socialna skupnost naj ima več priložnosti, da prepozna in sprejme bogastvo različnih življenjskih zgodb.

Verjamem, da se v CUDV Dobrna lahko približamo vsakemu otroku, mladostniku in odraslemu, da lahko izrazi svoj pogled na svoje življenje in da lahko razvije ter udejani svojo vizijo zadovoljnega življenja v skladu s svojimi vrednotami.

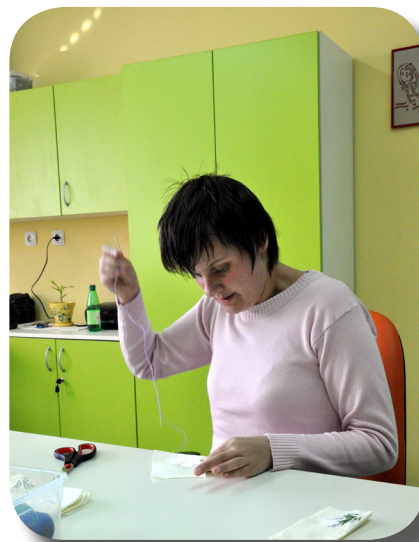
Irena Ceglar, direktorica

*Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca.
Spomladi do rožne cvetice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo lice.*

*A če ne prideš ne prvič, ne drugič
do krova in pravega kova
poskusi:
vnovič
in zopet
in znova.*

Tone Pavček

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

V Centru za usposabljanje in varstvo otrok in mladostnikov se pripravljamo na zaslužene počitnice. To je del šolskega leta, ki ga tudi naši učenci preživijo v krogu družine. Preden pa se šolsko leto uradno konča in podelimo spričevala, pa moramo postoriti še nešteto stvari. Odpravljamo se na zaključne izlete, nekateri učenci gredo na letovanja, oziramo se nazaj in obujamo spomine, kaj nam je bilo všeč in se nam je vtisnilo v spomin.

V šolski program je bilo v preteklem letu vključenih v poprečju petinšestdeset otrok in mladostnikov do 26. leta starosti. Najmlajši varovanec je bil star šele štiri leta. Trinajst se jih je dnevno vozilo v šolo, ostali so stanovali v Centru. Zaposleni smo se trudili, da bi jim Center bil drugi dom.

Učenci so bili vključeni v devet oddelkov. Usposabljanje je potekalo po urniku. Prepletale so se bolj zahtevne vsebine z bolj sproščenimi. Pri nas ni zvonil zvonec, kljub temu pa so bili naši učenci dobro orientirani, kdaj bo malica, telovadba, odhod na bazen, kosilo, kdaj se bodo učili o okolju, o spolnosti, pisali ali računali, odšli k individualnim terapevtom ali kdaj bo krožek.

Da bi bilo življenje v našem domu kar najbolj običajno in pestro, smo poskušali upoštevati posebnosti vsakega posameznega otroka ali mladostnika. Njihova močna področja smo posebej izpostavili v individualiziranem programu. Skupaj z njimi in s starši smo poskušali prisluhniti njihovim željam in interesom ob upoštevanju realnih možnosti.

Ko sledimo interesnim področjem učencev in zaposlenih, se odpirajo vsako leto številčnejše vsebine interesnih dejavnosti, v katere se učenci vključijo po lastni izbiri in jih tudi zapustijo, če jim ne ustrezajo. Nekaterim je bilo potrebno vsebino določene dejavnosti večkrat ponuditi in ko so začutili, da so bili uspešni, niso izostajali. Hudovali so se celo, če je kdaj kateri krožek izpadel. Radi so pokazali navzven, kaj so se naučili. Plesni krožek je nastopil ob otvoritvi prostorov Zveze slepih in slabovidnih v Celju, na otvoritvi zimskih državnih igrah SOS, na reviji Zapojmo, zaplešimo, zaigrajmo, ob očinskem prazniku na Dobrni...Lutkarski krožek je pokazal svojo predstavo na dneh odprtih vrat, nato še otrokom iz vrtca Dobrna in staršem na zaključni prireditvi. Naši športniki so poželi številne medalje na tekmovanjih specialne olimpiade Slovenije v atletiki, plavanju, kolesarjenju, v vseh zimskih disciplinah ter v balinanju. Mlajši učenci so tekmovali v Cici veseli šoli. »Naravoslovci« so uredili gredice in skrbijo za cvetje ob centru.

V različnih projektih smo se povezovali z okoljem. Z vrtcem smo sodelovali v projektu Zdravo življenje in v projektu Simbia izpeljali delavnice o ločevanju odpadkov. Ločevanja odpadkov smo se kot člani projekta EKO šole temeljito lotili po vseh oddelkih. Celo šolsko leto smo v okviru EKO šole sledili pobudam za varovanje okolja. Izdelki naših učencev so bili iz recikliranih materialov, pomagali so pri čiščenju okolice ribnika in sodelovali v očiščevalni akciji krajanov. Organizirali smo tudi delovni dan in uredili okolico našega starega doma, kamor se v senco košatih dreves poleti učenci radi vračajo. Rdeča nit naše EKO šole pa so bile seveda čebe in njihovo preživetje. Imamo tudi lastno Eko himno!

Obiskali so nas predstavniki različnih ustanov in društev. Rdeči noski so nam posvetili dva dni in pozabavali vse varovance, tudi tiste v Dnevnom centru v Celju. Že dalj časa smo v stikih z Linkage Kollege-om iz Anglije.

Naši učenci so bili pogosto povabljeni na prireditve in predstave, ki so jih organizirali na OŠ ali v vrtcu na Dobrni, mi pa smo jih bili veseli, ko so se vključili med naše učence v ustvarjalnih delavnicah. Pogosto smo v Center povabili tudi zunanje izvajalce - od glasbenikov, do inštruktorjev bobnanja ali fitnesa, pomagali so nam različni prostovoljci.

Aktivnosti na motoričnem področju in na področju zdravega življenja smo predstavili na različnih kongresih in simpozijih.

V začetku marca smo povezani z vsemi zaposlenimi izpeljali največji projekt centra – državne igre zimske specialne olimpiade na Rogli.

Naši učenci svobodno izražajo svoje potrebe, želje in interese. Včasih je bilo potrebno hitro ukrepanje, včasih so njihove želje zahtevale tehtnejši premislek. Sodelovali so v več samozagovorniških skupinah in se povezovali z uporabniki drugih ustanov.

Vzdušje med zaposlenimi in učenci je bilo dobro, čutiti je bilo empatijo in spoštovanje z obeh strani, zato je bilo mogoče realizirati neštete drobne dejavnosti po manjših skupinah: obiski predstav, kina, kopanje v bazenu, nakupi, izleti, pohodi, obiski slaščičarne, frizerja, kuhanje večerij... O vsem tem pa so spregovorili v prispevkih udeleženci sami.

Tudi med počitnicami se bomo potrudili, da bo življenje v centru čimbolj pesto, da si naši učenci naberejo novih moči za nov začetek v septembru.

Kljub temu, da z naslednjim šolskim letom zaključijo usposabljanje štirje mladostniki, še ostajajo v isti hiši, le vključijo se v drugo storitev. Na njihovo mesto pa, upamo, dobimo novince, ki se bodo uspeli vključiti med naše že prekaljene učence.

Vsem učencem in njihovim učiteljem ter varuhom čestitam za dosežke ob zaključku šolskega leta in želim prijetne počitnice!

Bojana Lipičnik,
vodja Centra za usposabljanje otrok in mladostnikov

OTVORITEV DELOVNE ENOTE VDC VOJNIK

12. oktobra zjutraj je v atriju pred vhodom v Dom za odrasle (tako se uradno imenuje desno krilo Centra na Dobrni) ustavil minibus in uporabnike in uporabnice prvič odpeljal v službo v novo delovno enoto VDC Vojnik. Fantje in dekleta so ta dan že težko pričakovali, saj smo ga, zaradi zamude dobavitelja opreme, morali dvakrat preložiti. Lastnika objekta na Celjski cesti 2b v Vojniku, gospod in gospa Ravnak, sta pri pripravi najemnih prostorov upoštevala naše potrebe. Tako se vsi v Vojniku dobro počutimo in zima je kar naenkrat minila. Mesec marec pa je potekal v znamenju priprav na otvoritev, saj smo želeli veselje in ponos ob naših novih delavnicah podeliti tudi z drugimi. Delavnice za les, glino, sitotisk, papir

ter šivanje in vezenje, ki zajemajo skupaj 388m², smo vestno pospravili, pripravili brošuro in izdelke za razstavo, poskrbeli za dekoracijo, zavili darilca za obiskovalce... Naša nova folklorna skupina je pomerjala obleke, ki so jih šivali kar v domači delavnici, in se pripravljala za debitantski nastop. Tudi Nada in Rok sta vsak večer vadila za nastop. Nada si je osvežila barvo las in kupila novo garderobo... Na kratkih operativnih sestankih smo preverjali, kaj je še potrebno urediti, si razdelili naloge in poiskali pomoč pri drugih delavcih našega Centra.

Toplo in sončno dopoldne je, zadnji dan v marcu, obogatilo naše priprave in trud, da bi bilo vse tako kot se spodobi, če so v hiši gostje. Želeli bi, da bi se starši, prijatelji iz drugih ustanov in predstavniki ministrstva odzvali v še večjem številu. Vsem, ki so nas obiskali, so bili tako naši izdelki, kot tudi prijetne, barvite delavnice, zelo všeč. Veseli smo bili odziva obeh medijev, Radia Celje in VTV Velenje, ki sta poskrbela, da so dogodek lahko delili z nami tudi gledalci in poslušalci v širši okolici.

VDC Dobrna ima dve delovni enoti. V varstvo, vodenje in zaposlitev pod posebnimi pogoji se vključuje 23 uporabnikov in uporabnic. Zahvaljujemo se vsem, ki ste prispevali k uspešni otvoritvi; lastnikoma prostorov, obiskovalcem in našim številnim kupcem.

Brigita Kuder, vodja VDC

S SONCEM SREČE ZAŽIVIMO SVET LJUBEZNI - SVET MIRU

Zadnji dnevi v juniju so namenjeni predvsem zaključnim prireditvam v šolah, vrtcih in podobnih vzgojno izobraževalnih ustanovah. Tudi »naša šola« ni izjema. Čez celo leto, potekajo priprave na zaključni nastop v telovadnici in tudi v naši skupini OVI I je bilo tako. No, skoraj podobno, le da so priprave potekale le s strani naših vzgojiteljic oziroma »tovarišic« kot jim še vedno radi rečemo, saj smo vsi hodili v šolo, ko smo naše učitelje klicali tovarišice in tovariši.

Skrbno so zbirale material, ideje, pripravljale koreografijo, sceno...

Odločili smo se, da lep, sončen petkov popoldan, 18. junij 2010, preživimo otroci skupaj s starši in našimi vrlimi »tovarišicami« in ostalim osebjem, ki pridno skrbi, da je našim sončkom lepo in prijetno podnevi in za marsikoga tudi ponoči.

Vedno bolj se je bližala dogovorjena ura in na kraju dogodka se je že pričela peka dobrot na žaru in veselo kramljanje, pa lupljenje krompirja za prilogo, rezanje kruha in zelenjave, ki sodi v čas piknikov. Miza je bila obložena z domačo pokovko, pecivom izpod pridnih rok, mesom, zelenjavo... Medtem smo si lahko ogledali sceno za nastop... kaj bi toliko govorili, naj fotografije povedo, kako smo se imeli »fajn« in še se bomo potrudili, da bo takih druženj med starši in vzgojitelji naših otrok več, da bomo rekli kakšno besedo ali dve, zapeli in zaplesali. Še posebej prijetno bo v toplih poletnih dneh v senci pod rdečo »streho«, ki so nam jo priskrbeli lansko poletje člani Lions kluba iz Slovenskih Konjic in se jim v imenu vseh varovancev prisrčno zahvaljujemo.

Kot pravi pesmica iz lanskega zaključnega nastopa ob koncu šolskega leta 2009/2010: »S SONCEM SREČE ZAŽIVIMO SVET LJUBEZNI - SVET MIRU!« V takšnem svetu nam bo lažje preživeti tudi kakšno žalostno minuto ali prebroditi zoprne tegobe, ki nas pestijo kdaj pa kdaj, pa jim ne pustimo blizu, saj se zaradi sončnih žarkov sreče prej obrnejo proč od nas. Poskusite še sami, ni tako težko.

Z Nijo je pred rožicami in metuljčki pela Maja.

Sonce sreče si želimo, smeh, igranje, nič strahu... – pesmica našega nastopa.

Naša razredničarka Ksenija Doler in naše tovarišice tik pred začetkom zaključnega nastopa ob koncu š.l. 2009/2010.

Čudovito pesmico »Sonce sreče si želimo« so pospremile simpatične lutke, ki so nam jih za darilo izdelale naše pridne »tovarišice«.

Ob mizi z dobrotami smo malce poklepetali in skupaj preživeli lep petkov popoldan.

SONCE SREČE SI ŽELIMO

MI, ki smo rojeni zadnjih nekaj let,

MI, ki prebujeni smo v življenja cvet,

MI, ki se igramo s sanjami v očeh,

MI, ki komaj znamo slišati svoj smeh,

MI, ki si želimo majhen droben glas,

MI vam govorimo - vprašajte še nas.

SONCE SREČE SI ŽELIMO,

SMEH,

IGRANJE,

NIČ STRAHU,

S SONCEM SREČE

ZAŽIVIMO SVET LJUBEZNI - SVET MIRU!

Tudi direktorica, gospa Jožica, si je vzela čas in prišla v našo veselo družbo. Skupaj z Nijino babico občudujeta spomin na š.l. 2009/2010.

Renata Kerovec, mamica Nije

OBISK KLOVNOV ZDRAVNIKOV

Klovni zdravniki - Rdeči noski - so prvič obiskali našo ustanovo. Veliko smo slišali in prebrali o njih v medijih, zato smo se jih veselili tudi pri nas.

Za obisk smo se dogovorili v četrtek, 14.10.2010 ob 15.00 uri popoldan na Dobrni in naslednji četrtek, 21.10.2010 ob 8.30 v Dnevnem centru v Celju.

Na dan obiska so prišli toliko prej, da so se lahko pripravili (preoblekli, pripravili rekvizite, opravili kratko generalko...). Ob dogovorjeni uri smo jih pospremili po bivalnih enotah.

V vseh enotah so obiskovalci takoj vzbudili pozornost in zanimanje varovancev zaradi pristrčnega pristopa, nasmejanih obrazov, barvitih kostumov in številnih »dodatkov«, ki so jih prinesli s seboj (harmonika, zvončki, milni mehurčki, rdeče žogice za na nos, pisane rutice, plastične vrečke). Le - te so zelo primerno dodajali v svoj program in s tem podaljševali pozornost in aktivnost varovancev. Posebej želimo poudariti izostren občutek, ki ga je bilo zaznati v odnosu do posameznih varovancev, saj program v skupinah ni bil popolnoma enak. Nekje je bilo več gibanja, plesa, glasbe, drugje več animacij s posamezniki v skupini.

Klovni so zelo popestrili vsakdanjik naših otrok. Našli so pot do njihovega čustvenega sveta in tako vplivali na celotno klimo v Centru.

Še dolgo v večer so varovanci podoživljali obisk klovnov, ko so se spominjali lepih trenutkov, ki so jih preživeli v druženju z njimi. Naslednji dan so si v bivalnih enotah ogledali še fotografije, ki so nastale ob obisku. Svoje vtise so nekateri varovanci izrazili preko risbe.

Upamo, da bomo klovne zdravnike še imeli priložnost doživeti.

Vesna Žagar, vodja delovne enote

PODARITE NASMEH IN PREJELI BOSTE NASMEH

Prijetno sobotno popoldne. Na okenskem steklu nad svojo glavo opazujem dežne kaplje, ki se lahko poigravajo, dokler ne prispejo na cilj. »No, super, da po dolgem času pada dež,« radi rečejo tisti, ki so ravnokar posejali prva semena na vrtove in nestrpno čakajo, da rastline pokukajo na dan. Svojim družinskim članom za kosilo na mizo radi postrežejo v veliki skledi svežo solato; iz hrustljavega korenčka, cvetače, zelja in brokolija pa iz lonca diši zdrava enolončnica polna vitaminov. Lepo je opazovati zadovoljne in nasmejane ljudi, tako tiste, ki hrano pridelajo na vrtovih in njivah, kot tiste, ki jo v kuhinji na štedilniku in delovnem pultu spremenijo v okusno pojedino in na koncu še vse tiste, ki sedijo za lepo pogrnjeno in obloženo mizo in

uživajo dobrote lastnega dela in truda. Vedno je lepo videti nasmeh in zadovoljstvo na obrazih, ob takšnih in drugačnih priložnostih.

Prav tako je prijeten pogled na nasmejana otroška usta med zdravljenjem v bolnišnici. Da, čudno se sliši. Otrok v bolnišnici na zdravljenju ali na pregledih ali na občasnih terapijah – pa nasmejan in dobre volje. Tudi to je možno kdaj pa kdaj. Pa niso samo otroci tisti, ki se malce razvedrijo, na obrazih se zariše nasmeh še marsikomu med osebjem pa tudi starši so zadovoljni in dobre volje, če imajo takrat možnost biti s svojim otrokom. To so čudežni trenutki, ko se čas ustavi, skrbi so za dolgo sekundo odložene na stran – takrat napoči čas za globok vdih, za silovito moč in krepak pogum. Skratka – v bolniški sobi se kar naenkrat spremeni vzdušje. Pojavi se svet domišljije, pisane barve se v mavrici bohotijo po stropu; pozabljene igre, ki jih bolni otroci, ko se morajo ločiti od doma, od vrstnikov, od vsega znanega, močno pogrešajo. V sobi po končanem obisku ostane topel občutek dobre energije, h kateri se otroci skupaj s starši vračajo v preostalih dneh, ki jih morajo preživeti v bolnišnici. Podoben občutek se me je dotaknil med Nijinim 9 mesečnim bivanjem v bolnišnici v Ljubljani na Kliničnem oddelku za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, ko sem doživela lep trenutek tukaj in zdaj, ne glede na vsebino Nijinega obsežnega zdravstvenega kartona in rezultatov jutranjih izvidov, krvi, bakterij in virusov. V tistem trenutku ni bilo žalosti, ni bilo bremena preteklosti in razmišljanja o prihodnosti, bili smo samo mi trije: Nija, jaz in dr. E.K. Letnemu času primerno mi je naredil anticelulitno terapijo s ping pong loparjem, Niji pa je napihnil živo rumen balon z motivom smeška in sva ga skupaj zvezala na ograjo njene bolniške postelje, ki je ves ta čas nadomeščala njen moder domači voziček in potepe v naravi. Za spomin sva dobili dve mali rdeči kroglici, da bi naju tudi v najhujših stiskah spomnili na nekoga, ki je prišel zato, da bi nama polepšal dan.

Verjetno ste ugotovili, da razmišljam o klovnih zdravnikih, ki po bolnišnicah ne samo pri nas, ampak tudi širom po svetu obiskujejo otroke in jim s humorjem krajšajo bolnišnične dni, s svojim početjem pa razveseljujejo tudi oskrbovance domov za ostarele, ljudi s posebnimi potrebami in tudi otroke v vrtcih in osnovnih šolah. **NJIHOVO TEMELJNO POSLANSTVO JE PODARJANJE NASMEHOV.**

Kdo so Rdeči noski - klovni zdravniki?

Klovni zdravniki so profesionalni umetniki, ki na podlagi znanstvenih dognanj uporabljajo edinstveno metodo, s katero lahko ljudem, ki jih je prizadela huda bolezen ali poškodba, prinašajo zaupanje in življenjski pogum. V pretežno žalostni in včasih celo tragični realnosti bolezni in trpljenja stoji klovni, za razliko od vseh drugih vpletenih ljudi, bolnemu ob strani kot imaginarna figura, ki najde dostop do čustvenega sveta otrok in starostnikov in lahko daje razumevanje in tolažbo.

Že v začetku 20. stoletja so posamezni zdravniki in terapevti poskušali pacientom v bolnišnicah nuditi duševno oporo s pomočjo humorja in klovnske maske. Prvi profesionalni program s klovni v otroških bolnišnicah je bil ustanovljen leta 1986 v ZDA – tam sedaj nanj gledajo kot na samoumevni sestavni del bolnišničnega vsakdanjika. Ideja se je kmalu prijela tudi v Evropi, kjer v več državah paciente v bolnišnicah obiskujejo posebej usposobljeni klovni. Posvetijo se vsakemu pacientu posebej, primerno njegovemu individualnemu zdravstvenemu stanju. Cilj klovnov - zdravnikov ni samo kratkoročno olajšati pacientov vsakdanjik in za trenutek odvrniti njegove misli od bolezni, temveč poskušati vplivati na pacientovo razmišljanje in s tem na njegovo usodo. V Sloveniji je veliko zanimanje za projekt klovni - zdravniki pokazala naša edina diplomirana klovnesa Eva Škofič-Maurer, ki je svoje znanje nabirala na državni akademiji za cirkuško in estradno umetnost

v Moskvi. Z avstrijskim društvom Rote Nasen se je povezala že pred leti, z njeno pomočjo je nastal klovnski kvartet in tako je projekt RDEČI NOSKI, klovni-zdravniki v Sloveniji v letu 2004 tudi zaživel. Prvi klovni zdravniki v Sloveniji so bili poleg Eve Škofič Maurer še Tomaž Lapajne Dekleva, Petra Markovič in Maja Dekleva Lapajne, ki so jih za delo ob bolniških posteljah dodatno usposabljali igralci, pantomimiki, čarodeji, zdravniki in psihologi na več delavnicah in predavanjih. Poleg nadarjenosti in znanja so morali kandidati pokazati tudi socialni čut in osebno moč, ki sta potrebna za to zahtevno nalogo. Vsak novi kandidat za klovna zdravnika poleg vsega tega obiskuje tudi šestmesečno uvajanje v obliki delavnic, skupaj obiskujejo

delavnice Mednarodne šole za humor v Avstriji, kamor pridejo klovni zdravniki iz vse Evrope. Z obiski na Pediatrični kliniki v Ljubljani so pričeli marca 2004.

V sredo popoldan, 10. marca 2004, sta dr. Ifigenija Sfrčkljana in dr. Anastazija prvič potrkali na vrata bolnikov Pediatrične klinike v Ljubljani. Hematoonkološki, nevrološki in dializni oddelek so tako postali del osnovnega programa Rdečih noskov, ki ga izvajajo že od leta 2004. V tistem letu so klovni zdravniki, poleg omenjenih še dr. E.K. in dr. Rozeta, opravili še 41 vizit na teh oddelkih. Naslednje leto so izvedli 44 klovnovskih nastopov na istih oddelkih. Leta 2006 sta se že vpeljeni ekipi 4. klovnov zdravnikov pridružila še dr. Mally

in sestra Marjetka. Septembra istega leta so uspešno odprli nov program v mariborskem Univerzitetnem kliničnem centru, kjer so obiskovali tamkajšnje male paciente vsakih 14 dni (na letni ravni 61 klovnovskih vizit). Od septembra 2007 imajo tudi štajerski otroci klovnovski program v bolnišnicah vsak torek. September 2007 je bil ključen mesec v razvoju društva, saj so se Rdeči noski prvič odpravili na turnejo po dvanajstih slovenskih bolnišnicah z otroškimi oddelki. Novi obrazi, prav tako veselih klovnov zdravnikov, novi sodelavci in partnerji, toliko novega, ki je v članih društva še bolj vzpodbudilo željo, da so še večkrat prisotni tam, kjer jih najbolj potrebujejo, ob bolniških posteljah. Leta 2007 so se klovni zdravniki ustavili ob približno 5000 posteljah malih bolnikov, na skupno 100 vizitah.

Prvi večji projekt društva v letu 2008 je bila avdicija za nove klovne zdravnike, kjer se je šesterici pridružil še dr. Tine Spojina. Velika želja, da pokrijejo vse oddelke Pediatrične klinike, se je izpolnila meseca aprila, ko so začeli z rednimi tedenskimi vizitami tudi na pulmologiji, endokrinologiji, alergologiji, gastroenterološkem oddelku ter pedopsihiatriji na Pediatrični kliniki. Poleg teh vizit pa so klovni zdravniki opravili še precej nastopov v drugih ustanovah, kjer ležijo ali bivajo otroci, ki jim je življenje pokazalo svojo temnejšo plat. Leto 2009 so začeli z novim programom na Kliničnem oddelku za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo. Zdajšnjim sedmim klovnom zdravnikom so se pridružile nove umetniške moči - dr. Živalski Vrt, dr. Dodo, dr. Ugačen, dr. Mafalda in sestra Singismunda.

Sodelovanje na mednarodni ravni se je precej okrepilo. Projektna vodja in umetniška vodja tesno sodelujeta z matično mednarodno organizacijo Red Noses International, ki skrbi za stalno usposabljanje tako klovnov zdravnikov, kot tudi vodstvenih kadrov društva, ki se ga redno udeležujejo tudi Rdeči noski.

Klovni zdravniki male bolnike vedno obiskujejo v paru - le izjemoma kot posamezniki (v primeru, če so ostali bolni ali virozni in je nevarnost prenašanja virusov). Pred nastopom se klovni preoblečejo v vesele „zdravnike“, naličijo in pripravijo rekvizite; improvizirane „zdravstvene“ naprave, balone, žonglerske in čarodejske rekvizite, glasbila. Klovni-zdravniki tesno sodelujejo z bolnišničnim osebjem, ki jim posreduje vse nujno potrebne informacije o malih pacientih. Vstopijo šele, ko jih mali pacient povabi v sobo – tako je otrok v položaju tistega, ki odloča in ima občutek moči in sposobnost odločanja, kar je najbolj bistveno pri obiskih klovnov zdravnikov. Namen vsega tega je privabiti nasmeh na otroške obraze in ustvariti veselo vzdušje, ki krepi imunski sistem malih pacientov. Dandanes iste otroke včasih srečujejo v različnih bolnišnicah in med njimi se stkejo prav posebne vezi, kot med starimi znanci. Ko klovna zapustita pacientovo sobo, pustita za seboj čustveni spomin, ki buri otroško fantazijo in budi veselje še dolgo po tistem, ko sta odšla. Opravljeni testi žgečkanja,

merjenje vročine z metrom, merjenje krvnega tlaka s tlačilko za kolo in "fiziotraparija" nariše nasmeh tudi na najbolj žalostne obraze. Vsak par vodi zapiske o poteku klovnskih „vizit“, reakcijah malih pacientov ter posebnih pripetljajih. Ti zapisniki služijo kot osnova za načrtovanje prihodnjih vizit, pa tudi znanstvenemu raziskovanju tega programa.

Društvo Rdeči noski vidi svoje poslanstvo v tem, da vsem bolnišnicam in oddelkom po Sloveniji, kjer si želijo obiskov klovnov zdravnikov, nudi svoj program. Ob tem ima projekt namen pridobivanja znanstvenih študij in spoznanj o delovanju humorja v postopkih zdravljenja. Društvo za pomoč trpečim in bolnim – Rdeči noski klovni zdravniki ima vizijo, da poskrbi za klovnsko oskrbo v vseh slovenskih bolnišnicah,

rehabilitacijskih centrih in geriatričnih oddelkih. Osebe je ugotovilo, da so lahko s svojim početjem in humorjem dobra podpora pri odvrčanju otrokove pozornosti med jemanjem krvi in med različnimi preiskavami. Klovni zdravniki lahko pomagajo, a hkrati ne motijo zdravniškega dela. Ena izmed nalog klovnov zdravnikov pa je med drugim tudi predstaviti svoje delo zdravim otrokom v vrtcih, šolah na vesel in zabaven način in jih obenem poučiti o skrbi za svoje zdravje. Njihovo izvirno poslanstvo – pomoč trpečim in bolnim se izredno širi tudi na področje dela z ostarelimi osebami, ki sicer zahteva nekaj tehničnih prilagoditev. Morda bi kdo pomislil, da so ljudje v takšnih ustanovah prestari za otročarije. Nasprotno, Rdeči noski naredijo nanje izjemen vtis in ne pozabijo rdečih kroglic, še več, zaslužijo si častna mesta. Letos se bo njihovo delo razširilo še na področje dela z osebami s posebnimi potrebami.

Besedilo o delovanju Društva za pomoč trpečim in bolnim – Rdeči noski je povzet po besedilu na spletni strani <http://www.rdecinoski.org/kdo-smo/o-drustvu/>

O klovnih zdravnikih razmišljala Renata Kerovec, mamica Nije Kolar

PRAVI DRUGI DOM

Pride čas, ko otroci odrastejo in poletijo iz domačega gnezda. Tako se je zgodilo tudi pri nas doma, za našega Leona. Z možem sva mu z veliko truda, naprežanja in moči iskala novi, drugi dom. Našla sva ga pri vas na Dobrni. Že ob prvem stiku, pogledu in osebnem srečanju sva vedela, da ste prav vi tisti, katerim bova zaupala najinega sina.

Leon stanuje že tri leta in pol v Centru za delo, usposabljanje in varovanje na Dobrni. Od prvega trenutka dalje mu skušava predstaviti bivanje pri vas kot pravi, drugi dom. Čas prilagajanja se je pričel že pred prvim dnevom bivanja in poteka še dandanašnji. Živi v lepem, mirnem, urejenem okolju s svojimi vrstniki in prijatelji. Dan za dnem se za njih dogajajo zanimive stvari. Pomirja naju dejstvo, da za dobrobit Leona in ostalih stanujočih skrbi visoko usposobljen in nadvse prijazen kader. Ob vsaki situaciji ste pripravljeni prisluhniti našim neštetim težavam. Kar se je izkazalo tudi na začetku letošnjega leta.

Leon je prišel iz bolnišnice v Vojniku z zelo hudo poškodbo na nogi. Zaradi te poškodbe je bil skoraj cele tri mesece prikovan na invalidski voziček. Vaša medicinska oskrba in zdravstvena nega sta mu pomagali, da je ta čas minil kar najbolj brez težav.

Zato se javno zahvaljujem celotnemu strokovnemu timu v ambulanti vašega Centra in vsem zaposlenim na oddelku za odrasle osebe. Čutim, da posebej omenim sestro Mojco, katera me je ves čas moralno bodrila in obveščala o zdravstvenem stanju najinega sina. Gospa Brigita pa mi je omogočila, da sem lahko v tistem času nič kolikokrat klicala in dobila vedno zelo prijazno ter strokovno tolažbo in pomoč. Tudi če se mi je zdela situacija še tako neizhodna, mi je gospa Brigita vlila upanje in moč, ki je nato obrodilo sadove.

Če kdaj, sva sedaj spoznala, da je na Dobrni naš Leon našel res PRAVI DRUGI DOM!

Hvaležna starša Marta in Ivan Janeš

POVEZOVANJE MED SKUPINAMI – PRAZNOVANJE TETKE JESENI

V CUDV Dobrna iščemo in tudi uspešno odkrivamo različne oblike sodelovanja med oddelki. Tako skozi vso leto pripravimo pestre dejavnosti in z njimi obogatimo vsakdanjik naših varovancev. Prvo izmed praznovanj v tem šolskem letu je bilo praznovanje Tetke jeseni s koncertom kantavtorja Adija Smolarja, ki se je zaključil še s kostanjevim piknikom.

Da prireditve lahko zaživi in pridobi na svoji pestrosti, se je potrebno dobro organizirati, pripraviti ideje, hkrati pa vključiti naše varovance v aktivno sodelovanje.

Priprava in izvedba Tetke jeseni poteka po načrtu, ki zajema:

- dogovor s sodelavkami o prireditvi in razdelitev nalog

Pri tej prireditvi smo sodelovale tri razredničarke. Naš moto je bil (povzemam del besedila A. Smolarja):

»Je treba delat...« Tako je vsaka izmed nas podala različne predloge, zamisli, ideje o sami prireditvi. In priprava se je pričela. Tako smo po oddelkih najprej zbirali drevesne liste, jih sušili, primerjali med seboj. Cela zbirka raznobarnih drevesnih listov je nastajala po naših razredih! Toplo jesensko vreme, čudovita jesenska narava so nas vabile tudi na raziskovalne sprehode v gozd. Spotoma smo tako nabirali še gozdne plodove, kostanj, ob tem pa prisluhnili šelestenju odpadlega listja pod nogami.

K sodelovanju smo povabile tudi naše pridne kuharice, ki so naše prazne želodčke razveselile s slastnimi dobrotami.

- razdelitev nalog varovancem

V kontekstu praznovanja smo na ta dan vsako leto obirali jabolka za ozimnico. Tako je bilo tudi letos. Potem pa se je pričelo praznovanje po celotnem Centru. Sprva so po oddelkih potekale likovne delavnice. S skupnimi močmi so tako izpod rok naših varovancev nastajale različne mojstrovine iz naravnih materialov, ki smo jih pridno zbirali že ves teden pred prireditvijo.

Novost tega leta je bil kviz o Tetki jeseni, ki je potekal v telovadnici. Med seboj se je soočilo kar pet oddelkov, in sicer VDC, UŽD C, UŽD A, OVI IV A in OVI V B. Oh, kakšno vzdušje je bilo takrat v telovadnici! Sodelujoči so sklanjali glave, se tiho posvetovali o pravilnem odgovoru in le-tega hiteli pisati na liste in jih dvigovati. Zmagovalno skupino OVI V B, ki je osvojila kar 17 točk od vseh 20, pa je čakala sladka vrečka presenečenja.

Sledil pa je koncert Adija Smolarja, kjer smo se zbrali v telovadnici vsi nasmejani in veseli. Ooo da, kako smo šele prepevali in se zibali ob zvokih melodije! Najbolj nam je ostal v spominu njegov nasvet. Svetoval nam je namreč, da se moramo takrat, ko smo žalostni, ko nam je hudo, pogledati v ogledalo in si zapeti daa-gaaa-daaa! Pomaga, vam povem! Poskusite tudi vi!

*Kostanj je že zrel,
lep rjav, debel,
že na tleh leži.
Ena, dve, tri,
ena, dve, tri,
na piknik gremo vsi!*

Dobro sodelovanje med oddelki smo zaključili še s kostanjevim piknikom.

Dejavnosti, ki jih načrtujemo in izvajamo za prireditev Tetka jesen, razvijajo kooperativnost med delavci in varovanci. Le-tem omogočajo neposredno sodelovanje, spodbujajo njihovo ustvarjalnost, izvirnost, bogatijo skupna doživetja, na vsezadnje pa razveseljujejo tako nas zaposlene kot tudi naše varovance.

Sara Klokočovnik, razredničarka

VESELI DECEMBER

December je bil, med nami, v našem Centru. Čudovit mesec obdarovanja in praznovanj. Mesec, ko smo si vzeli čas za druženja, ko smo opazili, da so okoli nas ljudje in stvari, ki nas osrečujejo, v preprostem nasmehu, v majhnih stvareh. Preprosto bil je lep, ker smo ga delili skupaj.

Kot se za december spodobi, je bilo v Centru ves čas zelo veselo. Moto – EKO DECEMBER je usmerjal vse naše aktivnosti. V vseh skupinah smo bili praznično razpoloženi. Okraševali smo bivalne enote, učilnice, izdelovali voščilnice in okraske iz eko odpadkov, pekli piškote, v naše veliko veselje pa je zapadlo kar nekaj snega in nam polepšalo predpraznične dni. V začetku decembra nas je obiskal prvi od treh mož – MIKLAVŽ. Zanj smo izdelali darilne vrečke, tako da ni mogel pozabiti na darila. Zabavala nas je Tanja Žagar, ansambel Lipovšek ter simpatične »Božičkove gospe«. V avli smo postavili pravo eko jelko, na dvorišču okrasili z lučkami novoletno smreko, si za posladek spekli rulado velikanko in se seveda najbolj razveselili obiska BOŽIČKA, ki nam je prinesel darila. In, da ne pozabimo – slavnostne božične večerje.

Veseli december nas je prevzel, imeli smo se lepo.

Anita Požin,
Darja Gačnik,
Martina Kač

Vrečke smo kupili, Miklavževih daril se veselili.

Prazen koš, kmalu poln daril boš!

Parkelj na obisku pri »ta pridnih« puncah.

Miklavž nas je bogato obdaril.

Božičkove gospe so lepo prepevale.

Takole smo proslavili z rolado velikanko.

...in plesali smo celo noč...

Okrasili smo veje jelke z eko izdelki.

Nepozabno nam je zapela Tanja Žagar.

Božična večerja nam je pričarala gurmanske užitke.

ZIMSKE RADOSTI NA ROGLI

Ker sodi alpsko smučanje med kompleksne športne discipline, smo se nanj v CUDV Dobrna tudi v letu 2011 sistematično pripravili s tradicionalno izvedbo 3. terapevtsko-športnega tečaja alpskega smučanja na Rogli. Smučanje s terapevtskega vidika zahteva kompleksno učenje različnih motoričnih spretnosti vse od mišične moči, vzdržljivosti, koordinacije, hitrosti, ravnotežja in gibljivosti. Za izboljšanje motoričnih spretnosti učencev skupine OVI IV A smo poskrbeli že prej v terapijah oddelka medicinske rehabilitacije, pri gibalno športni vzgoji, različnih interesnih dejavnostih (športni krožek specialne olimpijade, program treninga motoričnih aktivnosti MATP). Namen

fizioterapevtskih obravnav je prenos naučenih spretnosti iz terapevtskega okolja v vsakodnevno življenje. V vse aktivnosti na snegu smo vključevali načela razvojno nevrološke obravnave. Terapevtsko-športni tečaj smučanja je izvajal smučarski tim: profesor športne vzgoje, fizioterapevt, medicinski tehnik, zaradi porodniške pa smo seveda pogrešali našo mag. Tatjano Šušteršič, socialno pedagoginjo in vodjo oddelka. Vsak dan tečaja alpskega smučanja smo začeli s terapevtskimi pripravami na snegu, ki so zajemale interdisciplinarno sodelovanje mag. Tineta Kovačiča, fizioterapevta in Pavlija Kuralta, profesorja športne vzgoje z obema ostalima članoma tima, Mileno Oprčkal in Miho Srešem, ki sta prispevala k uspešni realizaciji tečaja. Ne smem pozabiti pridnih in nadebudnih učencev Tine, Tadeja, Jasminka, Luke, ki so se ves čas tečaja trudili upoštevati pravila in slediti demonstracijam, navodilom in popravkom med smučanjem. Tečaj smo pričeli z obnovo znanja in spretnosti na nivoju »belega smučarja« in nadaljevali z znanji na nivoju »modrega smučarja«. Vsi smo bili ponosni na naše učence, saj se je večina naučila samostojne uporabe smučarske vlečnice, prav tako tudi navezovanja zavojev v klinastem položaju in smučanja na smučišču z večjo naklonino. Tako smo iz Uniorčka na Rogli na koncu prešli na dolgo progo Planjave, s posameznimi strmimi odseki, kjer smo pridobili do sedaj največjo hitrost (ob vzklikih glasnega HURA) in se na koncu pogumno in samozavestno spoprijeli tudi s sedežnico in megalomansko višino. Alpsko smučanje je motiv za aktiven življenjski slog, ki prinaša številne terapevtske učinke, ki jih v kabinetni fizioterapevtski obravnavi oz. športno-terapevtskem krožku v telovadnici ne bi dosegli v tolikšni meri. Naši učenci so bili na koncu tečaja ponosni, da so izboljšali posamezne motorične spretnosti in se ob tem tudi zabavali ob vsakodnevnih norčijah na snegu, se družili in ne nazadnje varno uživali na svežem zraku, zimskem soncu in zasneženih smučiščih Rogle. Terapevtsko športna vadba na snegu prinaša številne pozitivne učinke pri gibalno oviranih učencih z motnjami v duševnem razvoju. V letošnji smučarski sezoni lahko spremljamo uspehe naših vrhunskih zimskih športnic Tine Maze in Petre Majdič, kar samo dokazuje, da smo Slovenci smučarski narod.

Mag. Tine Kovačič, trener alpskega smučanja pri Specialni olimpiadi

PRAVLJIČAR NA OBISKU

Ob slovenskem kulturnem prazniku nas je obiskal Franci Rogač, slovenski pravljicar. Francijeve pravljice imajo vzgojno noto, saj imajo njegovi junaki običajno kakšno hibo (gluhost, slepota, štrleča ušesa) in tako otrokom sporočajo, da je drugačnost lahko tudi bogastvo in da te vztrajnost pripelje do cilja. Izdal je šest pravljič (nekateri so izdane v Braillovi pisavi ali posnete), avtobiografijo, načrtuje pa tudi izdajo pesniške zbirke. O svojem obisku je zapisal sledeče:

»Že dolga leta nastopam in pripovedujem pravljice tudi otrokom z motnjami v duševnem razvoju in telesnimi okvarami. Tako sem ob kulturnem prazniku, 7. 2. 2011, obiskal še CUDV Dobrna in tega sem se zelo veselil. CUDV Dobrna je zelo velik center in je lociran v čudoviti pokrajini, obdani z gozdom in naravo, kar otrokom in mladostnikom ponuja možnost sprehodov in boljše integriranosti.

Tako sem tisti dan pripovedoval in si izmišljeval pravljice glede na želje varovancev. Hkrati smo tudi peli in nekateri varovanci so mi pri tem pomagali. Bilo je čudovito in upam, da je bilo tudi varovancem in zaposlenim. Imeli so priložnost iz prve roke spoznati pravljичni svet in v tem tudi sodelovati.«

Z lepimi pozdravi!

Franci Rogač

Trenutki, ki smo jih skupaj preživeli v čarobnem svetu pravljič in domišljije, so kar prehitro minili. Upajmo, da si bo Franci še kdaj vzel čas in nas razveselil s svojimi zgodbicami.

Vesna Dolar, socialna delavka

EKOŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

Ker je naš Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna vključen v sistem Eko šol, smo na začetku tega šolskega leta skupaj z varovanci posebno pozornost namenili ločenemu zbiranju odpadkov in njihovi ponovni uporabi. Želela sem, da preko ločevanja odpadkov spoznavaajo lastnosti različnih odpadnih materialov in začnejo razvijati naklonjen, spoštljiv in odgovoren odnos do žive in nežive narave.

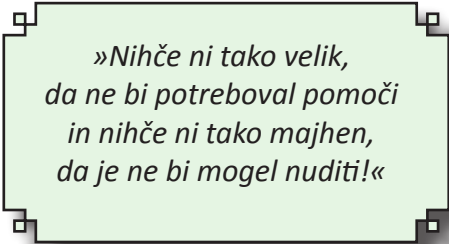
Priprava spodbudnega učnega okolja

Varovanci še niso imeli prav posebnih izkušenj glede razvrščanja odpadne embalaže, s katero so se srečevali v svojem okolju. V bivalni enoti smo tako oblikovali ekološki kotiček in začeli zbirati različen odpadni material. V pomoč so nam bile različne slikovne aplikacije, ki so prikazovale načine ločevanja odpadkov. Ob teh smo se večkrat ustavljali, si jih ogledovali in se ob njih pogovarjali.

Spoznavanje načinov in pomena ločevanja odpadkov

Različna embalaža nas je vabila k raziskovanju njihove vsebine in oblike. Skupaj smo odpadno embalažo raziskovali, si jo ogledovali, tipali, se z njo igrali in jo poimenovali. V naslednji fazi pa smo se lotili samostojnega ločevanja embalaže v pripravljene zabojnike. Ločevali smo embalažo iz papirja, plastike in organskih snovi. Predvsem na začetku so se varovanci večkrat obračali na naju in preverjali, če se odločajo za pravilen zabojnik.

Ob vsem tem pa smo se zavedali, kako pomembno je skupno sodelovanje in medsebojna pomoč. Povzemam citat, ki ga je napisal mislec Salomon:

»Nihče ni tako velik,
da ne bi potreboval pomoči
in nihče ni tako majhen,
da je ne bi mogel nuditi!«

Primeri dejavnosti

Različne materiale smo spoznavali tudi v likovnih dejavnostih, ko smo iz različne embalaže z lepljenjem oblikovali različne didaktične pripomočke.

• Izdelava ptičje hišice

V prazničnem decembru smo pri vzgojno-izobraževalnem delu posebno pozornost namenili oskrbi ptic pozimi. Listali smo različne slikanice, v njih iskali ptičke, jih primerjali, opisovali in posnemali njihovo oglašanje. Želeli pa smo tudi sami poskrbeti zanje, tako smo se lotili izdelave ptičje hišice iz odpadnega materiala. Začeli smo zbirati tetrapake od mleka, sokov, nato pa smo pripravili druge stvari, ki smo jih pri izdelavi še potrebovali: stiropor, tapetno lepilo, papirnate brisače, čopiči, tempera barvice, olfa nož, časopis, ... Najprej smo dobro sprali embalažo od mleka, jo posušili in ves postopek ubesedili (mrzla-topla voda, umito-umazano, ...). Nato pa smo se lotili postopka kaširanja embalaž. Varovanci so ob naši pomoči spretno lepili papirnate brisače na embalažo. Ko smo končali, smo izdelek dali sušit in vsak dan opazovali, kaj se je z njim dogajalo. Kakšno zadovoljstvo je bilo videti v očeh varovancev! Prvi njihov izdelek, ki bo pomagal premraženim ptičkam, da se bodo lahko nahranile! Ves postopek smo poslikali in se ob poziranju prijetno nasmejali. Na koncu pa nas je čakala še poslikava kaširane embalaže.

Za učenčev razvoj je zelo pomembno bogato učno okolje, ki ga lahko z malo domišljije in dela popestrimo tudi z igračami in igrami, ki jih izdelamo sami iz povsem preprostih materialov. Menim, da je pri varovancih z motnjo v duševnem razvoju zelo pomembno, da za doseganje ciljev uporabimo različne poti in načine, saj si bodo ob bogati ponudbi lahko pridobili več izkušenj.

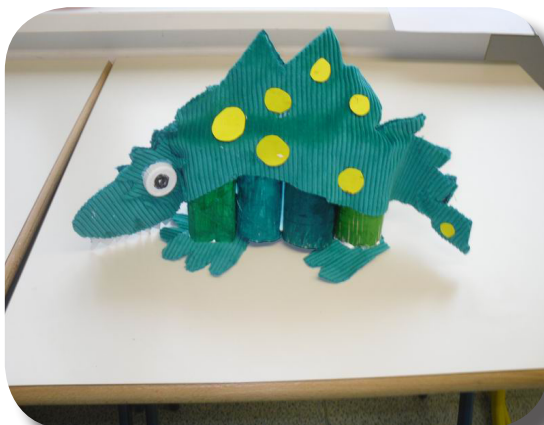
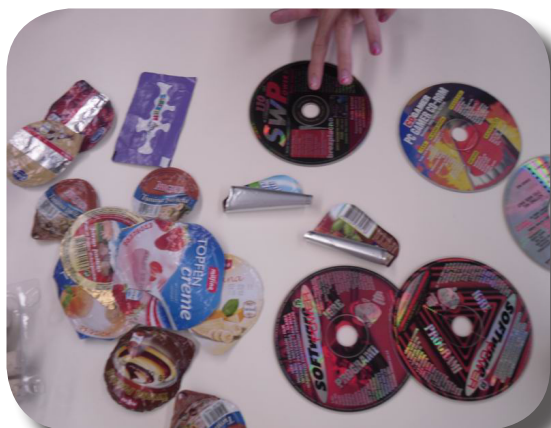
Sara Klokočovnik, razredničarka

PETELINČKI IN KOKOŠKE IZ ODPADNIH ZGOŠČENK

Pri pouku smo se pogovarjali o domačih živalih, nato pa smo izdelali kokoške in petelinčke iz odpadnega materiala.

V šoli smo pridno zbirali pokrovčke jogurtov, zamaške iz plute ter zgoščenke, ki jih več ne potrebujemo. Zgoščenke smo prerezali čez pol, nato pa na njih prilepili oči, kljun, rep, krila in še kaj. Uporabili smo delčke odpadnega kartona, pokrovčke jogurtov, zamaške iz plute... Tako smo okrasili naše kokoške in petelinčke. Vsak učenec je izdelal svoj izdelek. Izdelke smo razstavili v razredu.

Natalija Dobnik, razredničarka

DRUŽINA TETRAPAKOVI

V sklopu učnih tem smo se v skupini pri pouku pogovarjali o družini. Kaj je družina, zakaj je pomembna, kdo je v družini... Mladostniki so na fotografijah pokazali družinske člane in jih poimenovali (oče, mati, sin, hči, dedek, babica...). Pogovarjali smo se o tem, kakšno vlogo imajo družinski člani v družini, o tem, da starši skrbijo za otroke, da starši hodijo v službo, otroci v šolo... Ogledali smo si posnetke in prebrali več zgodbic na temo družina.

Ker smo pridni in ločujemo odpadke, nismo imeli težav pri zbiranju embalaže. Pri likovni vzgoji smo se odločili, da iz praznih tetrapakov od sokov, mleka... izdelamo družino. Pripravili smo material in se dogovorili koliko družinskih članov bo imela »naša družina«.

Tetrapake smo očistili, zalepili in jih nato oblepili z barvnim papirjem. Dodali smo še vrvico, da se vsa družina drži za roke. Tako smo poudarili, da je v družini pomembno, da držijo skupaj in se imajo radi.

Seveda smo dali družini ime – Tetrapakovi jim odlično pristaja.

Sonja Strahovnik, razredničarka

EKO REŠEVALNI AVTOMOBIL

V okviru letnega načrta smo imeli tudi temo skrb za zdravje in varnost. Ves teden smo se pogovarjali na kakšne načine skrbimo za svoje zdravje in kako se varujemo pred nevarnostmi v okolju. Spoznali smo piramido zdrave prehrane, delo zdravnika, medicinske sestre, se seznanili kako ravnati v primeru, če se poškodujemo in se preizkusili v vlogi tistega, ki nudi prvo pomoč. Da pa je bilo vse bolj »resnično«, smo si izdelali torbico za prvo pomoč, v katero smo zložili vse potrebne pripomočke.

Povedali smo, da so ravno reševalci tisti, ki največkrat nudijo prvo pomoč in nas potem odpeljejo v zdravstveni dom ali bolnišnico z reševalnim avtomobilom. In takrat smo se odločili, da bomo tudi mi sami izdelali reševalni avtomobil iz odpadnega materiala. Pridno smo ločevali odpadke in zbrano prinesli v šolo.

Skupina OVI IV A

Pripravili smo vse potrebno.

Nato pa pričeli z delom.

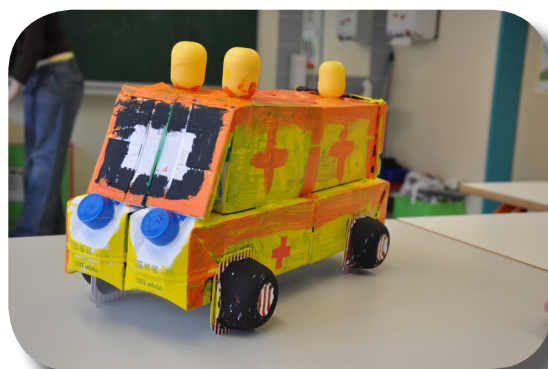
Počasi je izdelek pridobival svojo podobo. Vsi smo lepili, rezali...

Nismo smeli pozabiti na lučke.

Avto smo pobarvali, nato pa počakali, da se posuši.

In tako je nastal naš EKO REŠEVALNI AVTOMOBIL!

VODJA ZDRAVSTVENEGA PROGRAMA SPECIALNE OLIMPIADE – ZABAVNI FITNES (FUN FITNESS) V CUDV DOBRNA

Specialna olimpiada Slovenije je v juniju 2010 izbrala mag. Tineta Kovačiča, vodjo oddelka medicinske rehabilitacije v CUDV Dobrna, kot dolgoletnega strokovnjaka na področju specialne olimpiade za slovenskega vodjo Fun Fitness zdravstvenega programa specialne olimpiade. Sledilo je strokovno izobraževanje na mednarodnem usposabljanju na t. i. Train The Trainer seminarju »Healthy athletes«, ki je potekalo v septembru 2010 v okviru evropskih iger SO v Varšavi. Teoretični del seminarja je potekal v prostorih »Warsaw University of life sciences«, praktični del pa v atletski vasi, t.i. »Healthy athletes venue«. Na seminarju je mag. Tine Kovačič pridobil vsa potrebna znanja in veščine za organizacijo Zabavnega Fitnesa v Sloveniji. Na evropskem seminarju se je povezal in dobro sodeloval s številnimi zdravstvenimi strokovnjaki iz drugih področij zdravstvenega programa SO (promocija zdravja, zdrav nasmeh, dober sluh, itd.) iz BiH, Srbije, Makedonije, Kosova, Albanije, VB, Francije, Rusije, itd., prav tako je bil povabljen na

sprejem ambasadorke BiH, kjer so potekali dogovori za medsebojno sodelovanje v skupnem projektu na področju zdravstvenega programa SO.

Udeležba vodje Fun Fitnessa Slovenije je bila na seminarju v Varšavi pomembna, saj gre za hkratno potrditev in priznanje dosedanjim prizadevanjem CUDV Dobrna na tem področju in omogoča spremljanje novosti na področju promocije telesne pripravljenosti (fitnesa) oseb s posebnimi potrebami oz. z motnjo v duševnem razvoju in drugimi kombiniranimi motnjami, pridobivanje novega praktičnega in teoretičnega znanja na tem področju, osveščanja širše javnosti glede oseb s posebnimi potrebami in svetovanje ter izobraževanje zdravstvenih delavcev.

12. marca 2011, je CUDV Dobrna organiziral 14. državne zimske igre specialne olimpiade Slovenije v okviru teh iger je bil organiziran Zabavni Fitnes v sodelovanju s študenti Zdravstvene Fakultete in Fakultete za šport v Ljubljani, s kolegi fizioterapevti, delovnimi terapevti v našem Centru ter z drugimi zdravstvenimi delavci prostovoljci. V okviru zdravstvenega programa 14. zimskih iger so v dvorani Golovec v Celju potekala testiranja športnikov specialne olimpiade Slovenije na področju motorike (gibljivost, ravnotežje, moč, aerobna zmogljivost itd.) ter svetovanje glede terapevtskih vaj športnikom, trenerjem in staršem z namenom izboljšanja zdravstvenega stanja in telesne pripravljenosti športnikov-specialnih olimpijcev, izboljšanje učinkovitosti treningov, izboljšanje njihovih športnih rezultatov na tekmovanjih ter ne nazadnje izboljšanje njihovih sposobnosti na področju športa in aktivnosti v vsakdanjem življenju.

Mag. Tine Kovačič, vodja oddelka medicinske rehabilitacije
Bojana Šumečnik, fizioterapevtka

14. ZIMSKE DRŽAVNE IGRE SPECIALNE OLIMPIADE SLOVENIJE

Bilo je konec leta 2008, ko me je Marjan Lačen, nekdanji dolgoletni predsednik in oče – pionir slovenske SO, poklical in me povprašal, če bi bili v CUDV Dobrna pripravljeni sprejeti izziv glede organizacije 14. zimskih iger specialne olimpiade. In smoga! V marcu 2009 smo od prejšnjega organizatorja CUDV Radovljice prejeli zastavo SO in hkrati sprejeli ta izziv, to enkratno priložnost, da naredimo tudi mi nekaj dobrega za specialne olimpijce. V veliko čast mi je bilo bdeti nad celotnim projektom in zadevami, ki gredo z roko v roki pri takšni organizaciji. Ker to nikoli ni bil moj osebni projekt, smo se ga lotili skupaj-timsko. Zavedam se, da en prst na roki ne more narediti ničesar mogočnega in vplivnega, vseh pet prstov skupaj pa je lahko močnih, združenih v trdno in čvrsto pest, ki lahko močno nokavтира, boksa in zmaguje, kot naš svetovni prvak Dejan Zavec. In to je uspelo tudi nam. V teh zadnjih

mesecih pred igrami smo pokazali, da kljub težki finančni krizi uspemo pridobiti sponzorska kot donatorska sredstva. Uspelo so nam stvari, ki so sprva izgledale nemogoče, nedostopne. Verjamemo v izrek, da je roka, ki daje in se razdaja za druge, več vredna od rok, ki so skrite v žepih ali sklenjenih v molitvi. Zadnjih nekaj tednov smo opravili misijo nemogoče in uspeli realizirati tudi ta organizacijsko, logistično, finančno in nenazadnje medijsko velik podvig. Naš projektni tim je izkoristil evropsko leto prostovoljstva 2011 kot vzpodbudo in priložnost za promocijo prostovoljstva. Sedanja gospodarska kriza, socialna kriza in kriza vrednot so dodatni razlog, da z geslom » Bodi prostovoljec, spreminjaj svet« preidemo od besed k dejanjem in smo sami sprememba, ki jo želimo videti v svetu. Zato nam je uspelo in bili smo ta sprememba, ki smo jo želeli videti. Organizator Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna je tako v soboto, 12. in nedeljo, 13. marca 2011 uspešno izpeljal 14. zimske državne igre specialne olimpiade, ki se jih je na Rogli udeležilo rekordno število prijavljenih 200 športnikov specialnih olimpijcev iz vse Slovenije. Predtekmovanje v alpskem smučanju, krpljanju in teku na smučeh se je odvijalo v soboto 12. marca, v nedeljo 13.

marca pa je potekalo finale. Najuspešnejši športniki se bodo s svojimi rezultati lahko potegovali za udeležbo na svetovnih zimskih igrah SO v Pjeongčangu, v Južni Koreji 2013. Pavel Kuralt, vodja tekmovalnega dela zimskih iger je bdel nad več kot 60 sodniki in asistenti, ki so pomagali na treh prizoriščih, da je tekmovanje v vseh treh zimskih disciplinah potekalo uspešno. Prav tako so se angažirali člani izvršnega odbora SO, predvsem Helena Gril, Ljubo Miličević, predsednik SO, Silvester Polc, športni direktor SO, ki so s svojim angažmajem pripomogli k uspešni izvedbi tekmovalnega dela. Dejstvo je, da se z dobro promocijo športnega programa za populacijo

oseb z motnjo v duševnem razvoju večja število tekmovalcev in ekip iz vse Slovenije, zato smo kot organizatorji tokrat podrli rekord v zgodovini zimskih državnih iger.

V celjski dvorani Golovec je potekal zdravstveni program specialne olimpiade Slovenije na katerem je skoraj 100 prostovoljnih zdravstvenih strokovnjakov, zdravnikov specialistov, fizioterapevtov in drugih zdravstvenih delavcev brezplačno pregledalo športnikom SO stanje zobovja (program lep nasmeh), stanje sluha (dober sluh) in testiralo njihovo gibljivost, moč, ravnotežje in aerobno zmogljivost ter svetovalo njihovim trenerjem, staršem glede

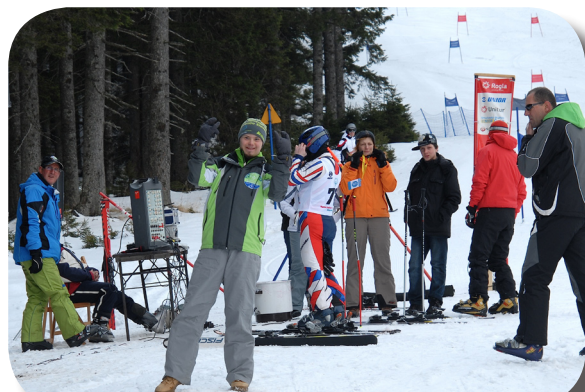
izvajanja vaj za povečanje motoričnih spretnosti. Mag. Tine Kovačič, vodja zabavnega fitnesa in doc. dr. Alenka Pavlič, vodja lepega nasmeha, ter asist., mag. Saba Batelino, vodja dobrega sluha so bili izredno zadovoljni ob približno 150 pregledanih športnikih. Tudi v tem oziru gre za dosežen rekord pregledanih športnikov in največje udeležbe prostovoljnih zdravstvenih delavcev v zgodovini slovenskega zdravstvenega programa SO, za kar se vsem sodelujočim iskreno zahvaljujemo in izrekamo čestitke za dosežen rekorden uspeh. Organizatorji so pri zavodu Celeia poskrbeli, da so

si v netekmovalnem delu športniki lahko brezplačno ogledali celjski stari grad in uživali v prelepem razgledu na knežje mesto Celje in se potem osvežili v kavarnicah City centra Celje. Otvoritvena slovesnost iger, ki je sledila v večernih urah v dvorani Golovec, je potekala na izredno visokem nivoju in v svečanem vzdušju. Številni pomembni gostje so s svojo prisotnostjo počastili specialne olimpijce in jih med mimohodom pozdravili s huronskim aplavdiranjem. Častni govorci na državnih igrah so bili mag. Tine Kovačič, vodja projektnega tima zimskih iger, Stane Rozman, pooblaščenec župana MO Celje, Marija Čater, predstavnica Zveze Sožitje, Ljubo Miličević, predsednik specialne olimpiade Slovenije ter Jožica Grubelnik, direktorica CUDV Dobrna. Kulturno program so s svojo plesno točko popestrili plesalci CUDV Dobrna in članice plesne skupine Spin iz Velenja. Svetovno priznana in velikokrat nagrajena Brakedance skupina Cele attack je s svojimi kaskaderskimi podvigi obnorela občinstvo v dvorani Golovec in jih dvignila na noge. Vrhunska slovenska pevka Manca Špik je prav tako poskrbela za plesno in pevsko ogrevanje ter s svojim izrednim vokalom dodobra razživila specialne olimpijce, ki so se ji pridružili na odru in dodala piko na i celotni prireditvi. Veličastni performans z ognjem, ki je sledil pred prižiganjem olimpijskega ognja sta izvedli plesalki Gea Erjavec in Nadja Škataro. Nosilec olimpijske plamenice je bil Aljaž Podjed, športnik specialne olimpiade in dobitnik dveh zlatih medalj na svetovnih zimskih igrah SO v Idahu, ki sta ga ob pompoznem motoriziranem spremstvu policije spremljala Jure Franko, prvi slovenski olimpijec z medaljo na zimskih olimpijskih igrah ter ambasador specialne olimpiade in Martina Ratej, vrhunska slovenska športnica.

Ob himni specialne olimpiade je pet športnikov specialnih olimpijcev, predstavnikov članic SO vseh 5 regij dvignilo zastavo specialne olimpiade in se na koncu v spontanem objemu, z radostjo in nasmehu na obrazu iskreno priklonilo občinstvu. Slovesno zaprisego specialne olimpiade je izrekel športnik Janez Močenik, dobitnik medalje na svetovnih igrah SO v ZDA 1991:«Pustite mi zmagati, če pa že ne morem zmagati, naj bom vsaj pogumen v svojem poizkusu!» Po svečani zaprisegi je Jožica Grubelnik, direktorica CUDV Dobrna, slavnostno otvorila igre in vsem zaželela uspešno tekmovanje v nedeljskem finalu. Duo Zim je poskrbel za zabavo in ples po slavnostni večerji v specialnem duhu okrašeni dvorani Golovec. Že Pierre Coubertain je davno nazaj poudaril, da je važno sodelovati in ne le zmagati! Tudi pomen zimskih državnih iger specialne olimpiade ni samo v športnem tekmovanju, temveč tudi v druženju, srečevanju športnikov iz celotne Slovenije iz različnih socialno varstvenih zavodov, varstveno delovnih centrov, osnovnih šol s prilagojenim programom, in ne nazadnje sklepanje novih prijateljstev. Martina Ratej (metalka kopja) in Dejan Plevnik (kombinatoriec v nordijskih disciplinah), priznana slovenska športnika, sta ob nedeljskem zaključku iger podelila medalje in priznanja vsem športnikom specialne olimpiade, ki so se polni ponosa, samozavesti in veselja vračali z zmagovalnih stopničk.

Mag. Tine Kovačič,
vodja projektnega tima

PRIZNANJE DRUŠTVA SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOVI SLOVENIJE NAŠI SODELAVKI TATJANI ŠUŠTERŠIČ

Na letošnjih izobraževalnih dnevih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije je stanovsko društvo podelilo priznanje za strokovno delo z osebami s posebnimi potrebami tudi naši kolegici gospe Tatjani Šušteršič.

Mag. Tatjana Šušteršič je svojo poklicno pot začela v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna v novembru 2004 kot vzgojiteljica otrok z motnjo v duševnem in telesnem razvoju. V enem letu je spoznala populacijo oseb z motnjo v duševnem razvoju in delo z njimi. V naslednjem letu je prevzela samostojno vodenje enega od oddelkov, kjer je načrtno delala na področju integracije naših učencev v okolje. Učence je naslednja leta vodila na zimska in poletna letovanja in vnašala elemente doživljajske pedagogike in izkustvenega učenja. V šolskem letu 2007/2008 je vodila celotni projekt, ki ga je poimenovala »Drugačnost združuje«. Osnovan je bil na ideji, da je potrebno osebe s posebnimi potrebami (z motnjo v duševnem razvoju) bolj intenzivno vključiti v dogajanje v samem kraju. Prav tako je bil poudarek, da tudi samo okolje podrobneje spozna življenje v naši ustanovi. Poglavitna naloga projekta je bilo skupno sodelovanje treh dejavnikov: šole (oz. vrtca), centra (CUDV Dobrna) in krajanov občine (razna društva in klubi v Občini Dobrna). Projekt je intenzivno potekal tri mesece, dvakrat tedensko. Sodelovanje našega centra in kraja pa se je nadaljevalo še skozi celo šolsko leto in še poteka.

Posamezni deli projekta so bili predstavljeni širši javnosti na eni izmed lokalnih televizij in v občinskem ter lokalnem časopisu. Omenjeni projekt je gospa Tatjana Šušteršič s pomočjo akcijskega raziskovanja predstavila in analizirala tudi v obliki magistrskega dela na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Analiza akcijskega projekta vključevanja bo objavljena tudi v znanstveni monografiji Med teorijo in prakso.

Tatjana Šušteršič s svojim delom prikazuje model inkluzivnega sodelovanja, kar je pomemben premik v sobivanju različnosti in je osnovna človeška pravica in vrlina, ki je ne smemo prezreti pri nobenem posamezniku. Tudi sicer je gospa Tatjana Šušteršič s svojo strokovnostjo in organizacijskimi sposobnostmi izredno cenjena med sodelavci.

Za prejeto priznanje ji sodelavci iskreno čestitamo!

Bojana Lipičnik

ŠPORTNI DAN– POHOD NA FARMO JELENOV

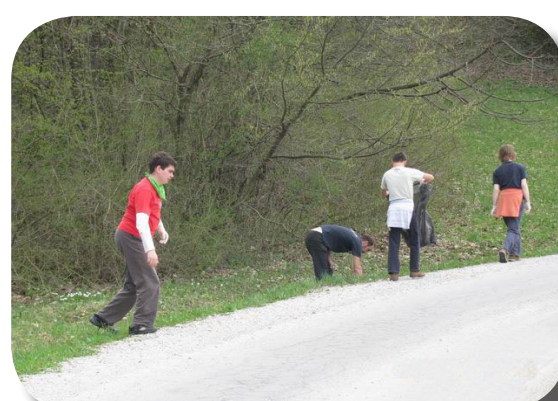
V ČETRTEK, 7. 4. 2011, SMO ŠLI NA FARMO JELENOV. IZ CENTRA SMO ŠLI OB 8.30 URI. BILO JE SONČNO, BREZ PADAVIN. NA POT SMO ŠLI: VESNA, MOJCA, PETRA, LIDIJA IN MI, VAROVANCI. HODILI SMO ENO URO IN POL. KO SMO PRISPELI, SMO SE SLIKALI PRED VHODOM. GOSPODAR ERVIN JE POKAZAL MALE JELENČKE, KI SO SE PASLI. LETOS JIH JE DEVET, OD TEH STA TUDI DVOJČKA, KAR JE PRI JELENIH ZELO REDKO. NATRESEL JIM JE JABOLKA, DA SMO LAHKO GLEDALI, KAKO Z UŽIKOM JEDO. POZABIL SEM NAPISATI, DA SMO TUDI MI, TAKOJ KO SMO PRISPELI NA CILJ, POJEDLI SENDVIČ IN SPILI SOK.

PRED ODHODOM NAS JE GOSPODAR POVABIL V DRUGO HIŠO, KJER SO RAZSTAVLJENE NAGAČENE DIVJE ŽIVALI. VIDELI SMO: MEDVEDA, KUNO, DIVJO MAČKO, FAZANA, DIHURJA, JAZBECA IN DRUGE ŽIVALI. MENI JE BILO ZELO VŠEČ.

UPAM DA BOMO ŠLI ŠE KDAJ.

ČE BI ŠE KDO ŽELEL ITI, NAJ GRE IN SI OGLEDA. NE BO MU ŽAL.

JASMINKO

NAJINA LJUBEZEN

TINETA SEM SPOZNALA V KAMNIKU. TAM SEM NASTOPILA V PLESNI PREDSTAVI »NOGOMETNE PUNCE«. UČILA ME JE TOVARIŠICA MARINKA IZ GLAZIJE. TO JE BILO LETA 2007. NASTOPALI SMO NA PRIREDITVI »ZAPOJMO, ZAPLEŠIMO, ZAIGRAJMO«.

TINE JE PRIŠEL Z OŠ DRAGOTIN KETTE.
PEL JE V PREDSTAVI EKOŠKRAT.

JAZ SEM GA VES ČAS GLEDALA.
PEL JE IN IGRAL NA BOBNE.
JAZ SEM MU Z ROKO POSLALA LUBČKE IN MU POMAHALA.
TINE MI JE POMAHAL NAZAJ.

MESECA MAJA 2007 SEM PRIŠLA V NAŠ CENTER NA DOBRNO.
POŠTUDIRALA SEM, KATEREGA FANTA BI IMELA.
TINE JE BIL V SOSEDNJI SKUPINI UŽD A.
SPOMNILA SEM SE GA IZ PRIREDITVE.

S TINETOM SVA SE SKUPAJ SLIKALA.
SLIKAL NAJU JE SIMON, UČITELJ RAČUNALNIŠTVA.
REKEL MI JE, NAJ SEDEM ČISTO BLIZU TINETA.

POTEM SEM REKLA:« ZDRAVO, KAKO SI TINE? BI BIL MOJ MOŽ?«
TINE JE REKEL, DA BO MOJ MOŽ.
KUPIL MI JE PRSTAN, DA BI BILA NJEGOVA ŽENA.

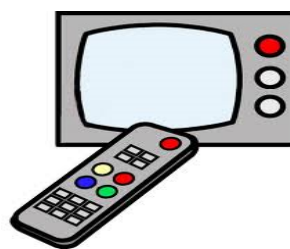
SKUPAJ SVA ŽE SKORAJ ŠTIRI LETA.

VČASIH GREMO SKUPAJ NA IZLETE.
SKUPAJ SVA BILA V BAŠKI. LETOS GREMO V IZOLO.

S TINETOM SE RADA POGOVARJAM. ZVEČER GLEDAVA
TELEVIZIJO. GLEDAVA NADALJEVANKE, FILME IN ŠPORT.

SKUPAJ HODIVA VEN NA PIJAČO NA DOBRNO. TINE MI ČASTI PIJAČO.

V MOJI SOBI VSAK DAN POSLUŠAVA GLASBO.

VČASIH V BIVALNI ENOTI IZREZUJEVA SRČKE.

RADA BI BILA NEVESTA, TINE PA BI BIL ŽENIN. SKUPAJ BOVA ŽIVELA V ENI PRELEPI HIŠI.

INA

ČISTILNA AKCIJA - OČISTIMO NAŠE OKOLJE

Letošnje šolsko leto poteka v okviru slogana »Bodi eko!« in spoznavanja pomena narave ter ločevanja odpadkov. V mesecu aprilu, ko že tradicionalno praznujemo Dan zemlje, smo se tudi v naši skupini odločili, da naredimo nekaj za lepši jutri.

Zato nismo oklevali in se z veseljem udeležili čistilne akcije. Najprej smo se z varovanci pogovorili, kako naj bi slednja potekala, čemu je namenjena in zakaj je prav, da se je udeležimo tudi mi. Zavihali smo rokave, si nadeli rokavice, vzeli vrečke ter se podali očistiti okolico našega zavoda. Vsi varovanci so pridno sodelovali in tekmovali med seboj kdo bo pobral več odpadkov. Na koncu smo smeti ločili in jih odvrgli v večji kontejner pri zavodu.

Skupaj smo se strinjali, da smo naredili nekaj dobrega in da bomo to kmalu ponovili.

Tina Toman, vzgojiteljica

Fitnes

Fitnes obiskujemo Bine Krečko, Jasmina, Luka, Leon. Moje orodje je lenč in ročke za kamera in noge. Anže je zelo dober trener ki ga radi imamo in nas oči pravilno usmerjati da si mišice ne pretegnemo. Na fitnes hodimo v telovadnico. Na fitnes hodim dvakrat na teden od 16³⁰ do 17³⁰. V četrtek in soboto.

Leon.

NA KONCERTU

V sredo sem izvedel veselo novico, da gremo v petek na koncert Tanje Žagar. Bil sem zelo srečen, ker imam njene pesmi zelo rad. Nestrpno sem čakal do petka. Ker nam je gospod Mackošek podaril deset vstopnic, smo se peljali s kombijem. Na koncert smo šli: Katarina, Ina, Jasminko, Vinko, Matjaž, Maja, Bine, Mirjana in Vesna. Cel koncert sem užival in prav nič dolgočasil. Ob 11. uri zvečer smo se vrnili nazaj v zavod in se hitro preoblekli v pižame.

Preden sem zaspal, sem se spomnil, kako je bilo fino na koncertu. Upam, da bom lahko šel še kdaj na kakšen koncert. Mirjana in Vesna sta nam obljubili, da nas bosta z veseljem spremljali.

Vinko

Tudi jaz sem bil na koncertu. Tanja je igrala na harmoniko. Pogosto se je preoblekla. Imela je modro, belo, rdečo in zlato obleko.

Najbolj všeč mi je bilo takrat, ko je prišel na oder še ansambel Spev.

Na koncertu sem videl lepe punce.

Bine

Ves čas sem pela, saj znam vse njene pesmi.

Katarina

V sredo, 13. 4., sem izvedel, da grem v petek tudi jaz na koncert Tanje Žagar. Bil sem zelo, zelo vesel. Še nikoli nisem bil na kakšnem koncertu, zato sem petka nestrpno čakal. Ko smo se peljali, smo prepevali pesmice in čas nam je hitro minil. V dvorani Golovec smo se usedli na tiste stole, od koder se je lepo videlo na oder. Malo smo morali počakati, da se je začelo. Najprej sta prišla Boris Kopitar in Ana Tavčar, ki sta napovedovala.

Tanja je zapela veliko pesmi. Trajalo je skoraj tri ure, pa se nisem nič dolgočasil. Skoraj ves čas smo ploskali in tudi zapeli, če smo pesem poznali.

Kaj mi je najbolj ostalo v spominu? To, da je naredila ful dobro vzdušje in da je tako dobro odpela prav vse pesmi.

Na tem mestu bi se zahvalil gospodu Mackošku, ki nam je doniral vstopnice.

Jasminko

Na koncertu sem pela, poslušala in ploskala. Vse mi je bilo všeč.

Maja

Bilo je v redu. Vesna, še bi šel.

Matjaž

Za na koncert sem se lepo oblekla. Malo sem bila žalostna, ker je šel Tine domov in ni šel zraven.

Tanja je zapela pesem Malo miru, ki smo jo tudi mi že peli lansko leto na zaključni prireditvi v Centru.

Ina

Vtise zbrala in uredila: Vesna Žagar, razredničarka

Drugečno materinstvo

Mama, ko se otrok rodi
je sreča je veselje
pa ni vedno tako
je lahko grenko spoznanje
da z rožicami življenje
posuto ne bo.

Mama, ko se otrok rodi
težko je doumeti,
da tvoj otrok drugačen bo,
ko drug otrok besede prve zgovori,
a tvoj ne veš,
če kdaj sploti bo.

Je bolečina
in je sreča večja
za tisto malo sonca,
ki ti ga otrok lahko podari.

Matejina mamica

21. DRŽAVNA GLASBENA REVIIJA ZAPOJMO, ZAIGRAJMO, ZAPLEŠIMO

Tudi v letošnjem letu smo se z veseljem odzvali povabilu na 21. državno glasbeno revijo, ki je bila letos v Lendavi. Organizirala jo je dvojezična osnovna šola Lendava, ki je ravno letos praznovala tudi 40 letnico svojega obstoja in je bilo zaradi tega še bolj slavnostno. Revijo so organizirali v sodelovanju z Društvom specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije in Zvezo Sožitje.

Prireditev je potekala v dveh dneh in sicer v sredo, 11. maja in v četrtek, 12. maja 2011 v Gledališki in koncertni dvorani Lendava.

Mi smo sodelovali na reviji v četrtek, 12. maja 2011, ko je bil napovedan tudi obisk soproge predsednika Republike Slovenije, gospe Barbare Miklič Turk. V ta namen so me organizatorji glasbene revije že vnaprej prosili, če bi lahko naša plesna skupina nastopala v prvem delu revije, ko bo nastop spremljala gospa Turk. To je za nas pomenilo veliko čast, a hkrati tudi obvezo, da se bomo za nastop še posebej potrudili. S tem je bil povezan tudi naš zgodnji odhod z Dobrne, saj je pot do Lendave dolga. Zaradi protokola smo se morali držati posebnih navodil in prispeti v Lendavo eno uro pred začetkom glasbene revije.

V obeh dneh se je na reviji zvrstilo več kot 60 skupin otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami iz vse Slovenije. Predstavili so se s pevske, instrumentalne in plesne točke.

V letošnjem letu smo se odločili, da se na reviji predstavimo s plesno točko PRIDE, PRIDE DAN Jana Plestenjaka. Med letom smo pridno vadili in se trudili po svojih najboljših zmožnostih dobro odplesati zastavljeno plesno koreografijo, ki za njih nikakor ni lahka. Užitek mi jih je bilo opazovati, ko smo vadili, saj jim nikoli ni nič pretežko, nikoli se ne pritožujejo in vedno se izjemno trudijo, da lahko potem nekaj novega pokažemo tudi drugim. Vedno damo velik poudarek tudi samemu prihodu na oder, sami postavitvi na odru, priklonu in odhodu z odra... saj je to pomemben del celotnega nastopa skupine.

Seveda vse to in še več vsako leto spremlja in ocenjuje mednarodna strokovna komisija, ki je bila letos v sestavi:

- dr. Inge Breznik, višja svetovalka na področju glasbene vzgoje na Zavodu za šolstvo
- mag. Lasanthi Manaranjan Kalinga Dona, predavateljica na univerzi v Colombu in etnomuzikologinja
- dr. Svanibor Pettan, ki je redni profesor in vodja katedre za etnomuzikologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani in predavatelj na številnih svetovnih univerzah.

Tako smo se v četrtek, zgodaj zjutraj, odpravili na pot proti Lendavi. Seveda je postanek za jutranjo kavico na poti obvezen, da malo poklepetamo in se nasmejimo različnim dogodivščinam iz vsakdanjega življenja. Spili smo kavico, malo poklepetali in nadaljevali pot proti Lendavi. Seveda smo bili točni kot vedno in pred vhodom nas je že čakala naša spremljevalka Marlena, ki nas je peljala v našo garderobo. Tam smo se lahko preoblekli in pripravili za nastop. Dobili smo vrečke s spominki na revijo in malico. Ogleдали smo si oder in preverili še vse potrebno za naš nastop, nato pa smo v dvorani čakali, da se je prireditev začela. Po uvodnih

nagovorih in pozdravih, ki smo jih letos prvič spremljali v dveh jezikih, (poleg slovenščine so bili vsi nagovori tudi v madžarščini), nas je vse skupaj pozdravila tudi gospa Barbara Miklič Turk in spregovorila nekaj vspodbudnih besed.

Bili smo na vrsti v prvem delu revije, kot osmi po vrsti. Svoj plesni nastop smo dobro izpeljali in glede na odziv v dvorani občinstvo tudi navdušili, saj so nas nagradili z bučnim aplavzom. Prejeli smo še čestitke in priznanje za svoj nastop. Po našem nastopu pa so revijo prekinili za 30 minut, saj je bil na vrsti protokolarni del.

Po prireditvi smo se odpravili nazaj proti domu in se na poti ustavili še na pizzini in pijači. To je vsakoletni ritual po končani reviji, saj jim to veliko pomeni.

Seveda je vsako leto prvo vprašanje, ko odidemo z odra, če so se dovolj potrudili in če sem zadovoljna z njimi. Z veseljem jim povem, da so bili odlični in jim čestitam za nastop. Saj tako tudi je... Vem, koliko truda vložijo v sam nastop in celoletne vaje. Vem, da je potrebno biti cel nastop z mislimi v zaporedju koreografije, ki ni enostavna in zahteva hitre spremembe na odru, da na koncu lahko odplešemo tako, kot sem si to zamislila. Predvsem pa je seveda pomembno, da naš CUDV Dobrna dostojno in s ponosom predstavimo celotni Sloveniji, da si nas zapomnijo tudi po tovrstnem udejstvovanju.

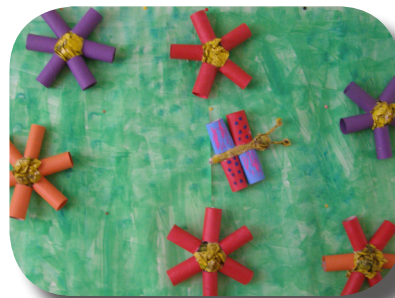

Milena Oprčkal, mentorica plesnega krožka

UTRINKI ODDELKA OVI II DOBRNA

Iz odpadne embalaže smo izdelali zanimive eko rožice in jih posadil na travnik.

USTVARJANJE S STARŠI

Drugi roditeljski sestanek, smo popestrili z delavnico za starše: »Ustvarjanje velikonočne namizne dekoracije«. Delavnice so se udeležile predvsem mamice, ki so iz eko odpadnega materiala razvijale svoje ročne spretnosti. Ker je bilo delo z lepilom malce naporno, sta se toliko bolj prilegla kavica in pecivo po končanem delu. Starši so svoj izdelek zadovoljni odnesli domov v pričakovanju, da se kmalu spet srečamo.

OBISK ARBORETUMA VOLČJI POTOK

Prvi športni dan smo v OVI II imeli v mesecu oktobru. Odpeljali smo se v Arboretum Volčji Potok, kjer so nam omogočili brezplačen vstop. Sprehodili smo se po parku in si ogledali razstavo buč. Ustavili smo se v kavarni, kjer nas je po meglenem jutru obsijalo sonce. Pojedli smo malico in si privoščili slastno tortico. Utrujeni, a polni lepih vtisov, smo se vračali na kosilo proti Dobrni. Arboretum zagotovo kmalu spet obiščemo.

Ksenija Doler, razredničarka

SODELOVANJE SE NADALJUJE

Zadovoljna sem pred tremi leti odšla v pokoj. Ponosna sem, da sem bila del tega kolektiva. Še vedno vzdržujem stike in kjer je le mogoče širim dobre vesti o varovancih, kolektivu in delu Centra. Zdravje mi dopušča aktivnosti na različnih področjih. Tako tudi potujem ali sodelujem pri mednarodni menjavi. To mi nudi priložnosti, da predstavim izdelke, ki nastajajo v vaših delavnicah.

Že tretjič v zadnjih šestih letih smo izbrali izdelke iz gline. Kot izvirna ali unikatna spominska darila so odpotovala v 52 držav sveta.

V imenu članov IPA Slovenije se zahvaljujem vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da so varovanci usposobljeni za sodelovanje pri nastajanju takšnih izdelkov. Želimo vam zdravja, mnogo dobrih izdelkov, ob nastopu dopustov pa veliko sonca in sprostitve.

Lidija Hrnčič-Tominšek, upokojenka

OGLED LETALIŠČA DR. JOŽETA PUČNIKA

Pri uri splošne poučenosti na temo Zračni promet smo presenečeno ugotovili, da na letališču, razen Luke in Vinka, ni bil še nihče. Hitro smo si bili enotni, da bi si ga lahko šli ogledat. Z navdušenjem smo potem ugotavljali, kaj vse bi tam lahko videli, doživeli.

Z mislijo, kako velika želja se jim lahko izpolni, sem še isti dan pri naši tajnici Barbari uskladila termin, ko bi lahko dobili kombi. Potem smo preko maila navezali stik z odgovorno osebo za obiskovalce na letališču. Dobili smo potrebne informacije in prijazno ponudbo za brezplačno parkiranje našega vozila.

Obisk in ogled letališča je minil v prijetnem vzdušju. Vsak na svoj način ga je doživel. Na poti nazaj smo zbirali vtise.

Jasminko: »Sedel sem poleg Andreje in pazil, da na avtocesti ni peljala več kot devetdeset. Ko smo šli mimo Blagovice, sem vsem pokazal našo kmetijo. Tam sem živel devet let«.

Filip: »Na letališču še nisem bil. Videl sem, kako je letalo vzletelo«.

Bine: »Ko je letalo pristalo, so na vlakec naložili kovčke. Avtobus je prišel po potnike in jih odpeljal«.

Luka: »Meni je bila najbolj všeč kava z mlekom na razgledni ploščadi. Sicer pa sem na letališču že bil, a mi je bilo danes vseeno lepo«.

Dani: »Letalo je »ššššššš« (vzletelo)«.

Ina: »Ko bom šla v Grčijo, se bom tudi jaz peljala z letalom. Zdaj vem, kam bova s Tinetom dala prtljago. Zelo se veselim Grčije«.

Vinko: »Najbolj všeč mi je bilo, ko sem gledal, kako letalo vzleti, pa kako pristane. Na letalu sta dva pilota, mislim, en pilot pa en kopilot... Jaz sem se z letalom že peljal in sicer na Portugalsko. Vozili smo se tri do štiri ure«.

V Šentrupertu smo zavili z avtoceste, da bi se v Šempetru osvežili s sadnimi kupami s sladoledom. Še Vinko je pripomnil, da je bila porcija res velika.

Vesna Žagar, razredničarka

VRTEC ANICE ČERNEJEVE CELJE NA OBISKU

Zjutraj se je zunaj prikazalo lepo jutro. Otroci so prihajali v vrtec rahlo vznemirjeni in ta vznemirjenost je prevzela tudi mene. Vsi smo se veselili obiska Dnevnega centra Celje in že dan prej je bilo govora samo še o piškotih, ki so tam tako dobri. V sklopu sodelovanja med institucijami in starši, smo se dogovorili, da dan odprtih vrat obiščemo skupaj s starši. Vabilu sta se odzvali dve mamici. Na vratih so nas pričakale nasmejane in vedno prijazne strokovne delavke. Gospa Anita je prikazala kako poteka komunikacijska ura v skupini varovancev in spretno vključila v dejavnost tudi naše otoke. Sledili sta delavnici, kjer so otroci s pomočjo staršev izdelali čebelico in poslikali piškote. Starši so

si ogledali prenovljene prostore in zunanja igrala. Za vse nas so bila zelo zanimiva gugala, ki smo jih vse tudi preizkusili. Žal se je približeval čas kosila, zato smo se morali od prijateljev posloviti. Polni lepih vtisov smo še drugi dan razpravljali, tako s starši kot z otroki, o prijetnem obisku. Hvala gospe Martini za povabilo in upam, da bomo prejeli še kakšnega.

Jelka Škornik, vzgojiteljica razvojnega oddelka

DAN ODPRTIH VRAT SKOZI MATERINE OČI

Obisk Dnevnega centra Celje je vedno neverjetno doživetje. S sinom Lukom in njegovo vrtčevsko skupino smo ga obiskali že drugič. Prvič smo bili na predstavi Rdeči noski, drugič pa na dnevu odprtih vrat. Tu se človek počuti tako domače, pa tudi toplina in srčnost tako varovancev kot njihovih skrbnikov je neverjetno nalezljiva.

Lep pozdrav od Luke in Veronike Vaš

BILI SMO V KINU

V SOBOTO SMO ŠLI V KINO V PLANET TUŠ GLEDAT RISANKO Z NASLOVOM RIO. ZRAVEN JE ŠEL MAJIN FANT SIMON. KO SMO PRISPELI, SMO NAROČILI PIJAČO . KUPILI SMO SI ŠE KOKICE. POTEM SMO ŠLI V DVORANO. RISANKA MI JE BILA VŠEČ, KER JE BILA ZA ZALJUBLJENE.

JASMINKO

NEPRIČAKOVANA DOBRODELNOST ALI VKLJUČEVANJE V OKOLJE MALO DRUGAČE

Po dolgi zimi, ko je zasnežena in ponekod poledenela pot v center Dobrne za varstveno skupino odraslih uporabnic in uporabnikov prezahtevna, smo se v začetku pomladi odpravili v slaščičarno na sladoled. Že po poti smo se veselili in ugotavljali, kdo še zna pokazati, kam je treba zaviti. Niso pozabili, Metka, Nika in Matjaž so odločno pokazali: »Tam!«

V slaščičarni je pristopila k nam gospa, ki smo jo, med njenim živahnim klepetom s prijateljico, po poti prehiteli. Presenetila nas je z bankovcem za 100 €, ki nam ga je namenila in gesto pospremila s prijaznimi mislimi. Povedala je, da nas je opazovala in prepoznala v našem delu iskreno skrb in spoštovanje.

V zadregi ob nepričakovani dobrodelnosti, smo denar poskušali vljudno zavrniti, nato pa smo se ob srčnosti in vztrajnosti te gospe preprosto vdali. Zahvalili smo se in povedali, da bomo imeli za veeeeeeeliko sladoledov, in si kar takoj privoščili tortico in kapučino. Za varstveno skupino se je tako obisk slaščičarne spremenil v posebno doživetje, ki je Alenki, Selmi in Jožici prinesel spodbudo in potrditev. In prav te so v socialno varstvenih poklicih še kako pomembne.

Jožica Ramšak, varuhinja

RADOVEDNA ČEBELICA V KUHINJI

Eko čebelica, OVI IV B

Marljivi so kot čebelice. Tine, Rok, Tina, Gregor, Aljaž, Matej, Katarina in Mateja. Tako pridni in vneti kot jaz. Vsak torek, kot urica ob enajstih, v kuhinji prevzamejo sestavine. Prinesejo jih v bivalno enoto, zložijo na mizo in se pogovorijo o tem, kaj in kako bodo kuhali.

Tu in tam nekateri še vedno pozabijo, da si morajo umiti roke in si nadeti predpasnike. Z varne razdalje opazujem pridne ročice, kako spretno že znajo oprati in razrezati zelenjavo. Najprej na trakove, nato na koščke. Joj, joj, zapri vodo, dovolj je!

Aljaž joče. Kaj pa je? No, zdaj se pa že meni solzijo oči. Presneta čebula, kako je jezna. Nosovi se obrnejo v zrak. Da, spet bo treba prati lase, sicer

bo cel zavod vedel, kaj smo imeli za kosilo.

Matej stoji pri štedilniku in se sprašuje, koliko vode bo potreboval, da bo lahko skuhal riž. Rok čaka pri vratih, v nizkem startu, da ga bo odneslo proti kuhinji. Gotovo bo nečesa zmanjkalo.

Mrgoli kot v panju. Koraki se mešajo. Mateja navdušeno pomiva deske za rezanje, Katarina mrzlično hiti in dela mini koščke solate. Sprašuje, če bo »kej muzike«. Tinka je v pripravljenosti. Namerava obrisati mize.

Še kar opazujem. Vrstni red priprave so že usvojili. Štedilnik ni več takšna enigma, kot je bil na začetku. Tine, ugasni, kuhano je! Gregor se oglašja iz ozadja. Zaprijal mu je košček čokolade.

Kdo bo prinesel mape? Napredek, znanje, spretnosti, tudi navdušenje, je potrebno ovrednotiti.

Malo so že utrujeni, toda dela še ni konec. Najdejo se kandidati za pripravo pogrinjka, soka, mešanje solate.

Odmor. Mize so pripravljene. Vsi sedijo in se veselijo. Na mizo prihaja s skupnimi močmi pripravljen obed. Dober tek. Brez izjeme sleherni teden ugotovijo, da so odlično skuhalo. Pojedo čisto vse, pa še postrgajo povrhu.

Zdaj še pospravijo posodo v pomivalni stroj pa k počitku. Po kosilu nekatere neznansko glasno kliče postelja. Zaslužno.

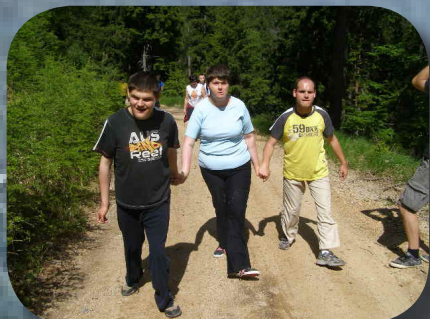
Za tiste, ki še niste uganili- sem Radovedna čebelica in sem zelo ponosna na svoje male čebele iz človeškega panja.

Lidija Hrnčič

UŽD B V TOPLI

V Toplo zopet smo prišli,
da noge pretegnili bi.
Hodili smo dan na dan,
nihče od nas ni bil zaspan.

Hrib zelo je strm bil,
vsak od nas se je spotil
in nihče se ni spodbil,
ker je bil zelo pazljiv.

Za čas nam nič ni mar bilo,
v hrib nam vsak dan bolj je šlo.
Ko smo se s hriba vračali,
smo že lačni vsi bili.

Tovariš super kuhati zna,
na žar se sploh zelo spozna.
Mi pomočniki smo bili,
pridno smo na oglje pihali.
Potem pa: mizica pogrni se –
to bilo veselje je.

Če pa deževalo je.
so tovarišice vskočile.
Pripravile so marsikaj:
palačinke, pico, torto...
in še kaj.

Kilogramov nismo pridobili,
ker res veliko smo hodili.

Tomaž je v hribe kazal pot,
Jani poskrbel je, da ni bilo zmot.
Dejan H. nam je malico nosil
in vmes za počitek prosil.

Zala je vesela b'la,
ker z Matejem vštric je šla.
Miha rad se je lovil,
a nihče ga ni dobil.
Marko pa počasi in lepo,
sam se je odločil tako.

Hitro konec vsega je bilo,
a želeli bi si to:
da bi večkrat sem prišli
in se skupaj družili.

UŽD B

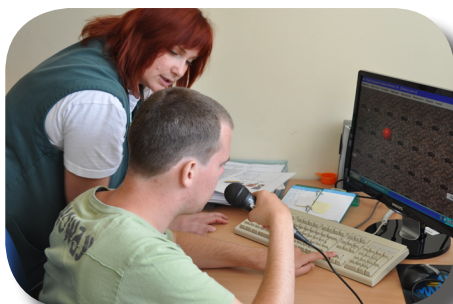

LOGOPEDIJA

V našem Centru je to šolsko leto odprla vrata kabineta tudi »logopedija«. Najprej malo »strokovnosti«: »Logopedija je veda, ki se ukvarja z govorno-jezikovnimi motnjami, jih diagnosticira in proučuje vzroke in posledice njihovega nastajanja ter izvaja strokovne načine njihovega preprečevanja in odpravljanja. Cilj logopedске obravnave je odpraviti govorno - jezikovne motnje oziroma omogočiti vsakemu otroku in mladostniku, da, glede na svoje sposobnosti in potrebe, optimalno razvije govorno - jezikovne sposobnosti. Le te mu omogočajo učinkovito vzpostavljanje, oblikovanje in ohranjanje medosebnih odnosov ter pozitivno vplivajo na vključevanje v proces izobraževanja, okolja, razvoj celostne osebnosti in kvaliteto življenja. Individualna logopedska obravnava je del timskega habilitacijskega in rehabilitacijskega programa, ki poteka celostno po individualiziranem programu. Izvajamo diagnostiko, preventivo, svetovanje in terapijo glede na: specifično govorno - jezikovno motnjo, spremljajoče motnje. Uporabljamo in izvajamo strokovne in sodobne načine obravnave: koncept razvojno nevrološke obravnave, metodo "Porajajoči se jezik telesa", metodo funkcionalnega učenja, računalniške programe. Pri otrocih in mladostnikih, ki imajo moteno govorno - jezikovno komunikacijo v tolikšni meri, da z njo ne morejo zadovoljiti svojih napredujočih potreb po komunikaciji, razvijamo govorno-jezikovne sposobnosti s tehnikami in sistemi podporne in nadomestne komunikacije: Picture Communication Symbols sistem - slikovno komunikacijski simboli. Podporno in nadomestno komunikacijo uporabljamo kot terapevtsko sredstvo, dopolnilo k obstoječi ali drugi komunikaciji ali kot osnovno komunikacijsko sredstvo. Pomembno je, da zagotavljamo in stimuliramo enega ali več sistemov podporne in nadomestne komunikacije z vključevanjem in upoštevanjem neverbalne komunikacije. Za konec pa: šolsko leto je hitro minilo, imeli smo se zabavno, vsaj smo se »pačili«, kazali jezike (to je v logopediji dovoljeno), pihali mehurčke, se smejali, se učili 1000 in eno stvar in vedno radi prihajali na obravnave.

Anita Požin, logopedinja

BEZGOV SOK

KONEC MESECA MAJA SMO ZA ZAVODOM NABRALI BEZEG. NEKAJ SMO GA NABRALI ZA ČAJE, KI SO DOBRI PROTI PREHLADU, IZ OSTALEGA PA SMO NAREDILI ODLIČEN BEZGOV SOK. VAM ZAUPAM RECEPT ?

RECEPT ZA BEZGOV SOK:

3 l vode (lahko je topla, ali hladna)
50 cvetov bezga
2 kg sladkorja
malo citronske kisline
nekaj narezanih neškropljenih limon

VSE SKUPAJ SMO DALI V LONEC IN PUSTILI STATI 24 UR, DA JE BEZEG SPUSTIL SVOJ OKUS. VMES SMO GA TUDI NEKAJKRAT PREMEŠALI.

PO 24 URAH SMO GA PRECEDILI IN POSKUSILI. ZELO DOBER JE BIL.

SOK PRIPOROČAM V VROČIH DNEH. ČE IMATE RADI BEZEG, GA POSKUSITE IN POVEJTE, ČE JE DOBER.

JASMINKO

RAVBARJI IN ŽANDARJI

Enega lepega dne smo zavili na jaso ob robu gozda. Vzgojiteljica nam je predlagala eno zanimivo igro, ki se imenuje žandarji in ravbarji, ali policaji in lopovi. Razdelili smo se v dve skupini. Policaji so lovili lopove, ti pa so se pred njimi poskusili skriti na različna mesta. Nekateri so pobegnili v gozd, drugi pa so se skrili nekje na jasi. Igra se je končala, ko so žandarji polovili vse ravbarje.

Všeč mi je bilo, ker smo se veliko smejali in lovili in upam, da bomo čimprej ponovili.

Vinko

ISKRICE

Natalija: »Kako se imenujejo naši sosede?«
Učenec J.: »Hrvati, Avstrijci, Madžari in ... Indijanci!«

Natalija: »Kaj si pripravi veverica pred zimskim spanjem?«
Učenka M.: »Dekico!«

Milena: »Halo, si jedel sir?«
Učenec J.: »Ne nisem, ker ne smem jesti mlečnih izdelkov.«

Učenec J.: »Bojana, a mi pomagaš najti punco za plesat?«

Bojana: »No, saj grem lahko jaz.«

Učenec J.: »Ne, ti pa ne moreš, si že stara.«

Bojana: »Kako pa veš, da sem stara?«

Učenec J.: »Ker imaš gube.«

Bojana: »To si me pa užalil, stara sem, pa zgubana.«

Učenec J.: »No, no...na zunaj si že stara, na znotraj pa si zelo, zelo mlada.«

Bojana: »A je Petra tu?«

Učenec D.: »Ne, ni je. Je pa prišla povedat, da gremo domov.«

ZIMSKI ŠPORTNI DAN

Zimski športni dan je bil letos pomladanske narave in je potekal v duhu pohodništva. Prva skupina pohodnikov se je udeležila krajšega enournega pohoda do obore jelenov, kjer jih je venomer prijazni gospodar podkrepil z »domačimi« divjačinskimi salamami in kruhom. Tisti malo bolj vzdržljivi varovanci so se udeležili daljšega dveurnega pohoda v dolino mlinov. Mlinarja ni bilo več doma, zato so pohodniki bili odvisni zgolj od zalog, ki so jih prinesli s seboj v težkih nahrbtnikih. Tudi njim se je dobro godilo, saj niso bili pretirano daleč od doma. Zadnja, najbolj zagnana skupina ultramaratonskih pohodnikov se je odločila osvojiti vrh Kunigunde oz. Šentjungerta nad Galicijo. Pot je bila dolga, strma in razgibana, teren ponekod odsekan, zožen in spolzek, vrh Kunigunde v vidnem polju, a po poti še vedno tako daleč, toda volja je bila trdna in neomajna. Po uri in pol smo osvojili vrh. V koči na našo žalost ni bilo lepe točajke s kavico in sokom, zato pa smo občudovali Kamniško – Savinjske Alpe, Mrzlico, Šmohor, Tolsti vrh, Boč in Slijeme. Med ogledovanjem naših lepih gora smo se naužili toplega sonca in sendvičev, nato pa jo počasi ubrali nazaj v dolino Dobrnice. Po treh urah in pol hoda smo zaključili naš pohod v gostišču na Dobrni, si končno privoščili tudi kavico in sok in pomahali pomladi v pozdrav.

Pavel Kuralt, športni pedagog

LETOVANJE V VRTIČAH - KUNGOTI

Bližale so se prvomajske počitnice, ko mi je na hodniku gospa Bojana omenila, da je v mesecu maju še prost termin za letovanje v Vrtičah. Takoj smo se odločili, da bomo ponujeno priložnost sprejeli in tako smo se 10. maja v lepem sončnem jutru odpeljali proti Kungoti. Naši skupini sta se pridružila še Miha in Polona.

V Vrtičah nas je pričakala prijazna gospa Zdenka, ki nas je vse dni razvajala in nam kuhala slastne dobrote. Sonce nas je s svojimi toplimi žarki tako grelo, da smo se morali hladiti v bazenu. Da pa nismo samo jedli, poležavali na soncu in čofotali po vodi, smo se vsak dan odpravili na sprehode v bližnjo okolico. Z Vito, Bogdanom in Darkom smo se med vinogradi in po gozdnih poteh povzpeli na 600 m visok Plački vrh, od koder je lep razgled po delu Slovenije in sosednje Avstrije.

Prijetni dnevi v Vrtičah so se kar prehitro iztekli in že smo se, polni lepih vtisov, malo težji, spočiti in veseli, vozili nazaj proti domu.

In kaj so povedali otroci o letovanju v Vrtičah:

Anja: »Na letovanju je bilo lepo. Najbolj všeč mi je bilo dvigalo za bazen«.

Bogdan: »V Kungoti mi je bilo »fajn«. Sem bil priden. Najbolj se mi je »dopado« traktor. »Vozu sn se čiiiiist sam«.

Darko: »Najbolj všeč mi je bil bazen«.

Nina: »V Kungoti mi je bilo lepo. Bi še večkrat šla. Najbolj všeč mi je bilo kopanje v bazenu«.

Petra Rošer, razredničarka

Veliko časa je minilo, odkar sem se zadnjič sprehodila po Trubarjevi ulici, od mostu v Lisce, do Knežjega dvorca. Ta ulica mi je bila vedno všeč. Urejena, ravna, v senci dreves, s pločnikom, ne preveč prometna in vodi natančno v srčiko mesta. Me je pa vedno zanimalo, kateri vrtec je nastanjen v pritlični in dotrajani zgradbi, ki leži v senci velikih kostanjev in ogromne stolpnice. Dotrajana? Nemogoče! Na istem mestu, kjer sem pričakovala pogled na »umirajoč« objekt, me preseneti nova, lična, pritlična in simpatična zgradba. Kar ne morem verjeti. Fasade pobarvane v živahnih barvnih odtenkih, velika okna, urejeno parkirišče. Kar odnese me na desno, okoli objekta. Zadaj, na južni strani se razprostira urejen vrt z igrali, novo ograjo, s tendo in klopmi. Sprehodim se nazaj, mimo velikih vhodnih vrat, nad katerimi visi državna zastava, ne občinska!? Pred drsnimi vhodnimi vrati se pojavi nasmejana gospa in me prijazno ogovori, ali bi morda želela pogledati tudi v notranjost objekta, saj imajo danes dan odprtih vrat. Seveda, vsekakor, z veseljem in omenim, da me od nekdaj zanima, kdo biva v tem objektu. Sledim ji v notranjost in se ob tem ozrem na lično tablico ob vhodu... CUDV Dobrna, Dnevni center Celje.

Med živahno razlago gospe, ki me je povabila na ogled, švigam s pogledi levo in desno. Vse tako novo, živih barv, obilica fotografij na stenah. Sprehodiva se po hodniku mimo garderob, kopalnice, kuhinje, pralnice, sobe za počitek, do dnevnega prostora, kjer presenečeno obstanem. Presenečeno, ker zagledam skupinico otrok, ki jih nisem pričakovala. Namesto vrveža predšolskih razgrajačev me pozdravijo pogledi otrok, ki sedijo v invalidskih vozičkih, dva na usnjenem kavču in eden, kot kralj na prostornem fotelju. Seveda je moja vodička opazila začudenje na obrazu in mi je hitela predstavljati njihove varovance. Enega za drugim. Nejc, Anja, Mile... Same očke so jih bile. Nič ne govorijo, a vseeno sem iz njihovih pogledov in gibov zaznala veselje, zanimanje, radovednost. Presenečenje se je umaknilo nekemu prijetnemu občutku, da sem lahko sedla mednje, jih pozdravila, ogovorila, se rokovala ali preprosto gledala. Res je, da človek običajno nima pogosto priložnosti družiti se z varovanci tega ali drugih podobnih zavodov, morda je komu tudi nelagodno, a moji občutki so bili tiste minute topli, iskrivi in polni energije, ki očitno vlada v tej hiši. Gostiteljica me je prepustila druženju in se umaknila v sosednji prostor. Verjetno je tudi ona začutila, da želim deliti nekaj trenutkov z otroki, ki jih nisem vajena, a so uspeli vzbuditi v meni zanimanje in posebno razpoloženje.

Lepo je poskrbljeno za te otroke in prijetno okolje imajo tukaj, sem razmišljala in se zahvalila za povabilo ter se poslavljala do naslednjega dneva odprtih vrat. Zagotovo jih še obiščem, sem razmišljala, ko sem počasi hodila po Trubarjevi ulici, od mostu v Lisce, do Knežjega dvorca.

Naključna obiskovalka Marija

Povedal

Povedal vam bom kje dela moja mami.
Tedo sem si želel vedeti kje dela moja mami.
Enkrat sem izvedel in sem si zelo želel, da
bi me tja peljala in enkrat mi je željo uresni-
čila. Ko sem prišel tja sem bil malo presenečen,
ker sem mislil, da mi bodo kaj naredili. Le nekaj
časa sem se navadil. Postalo mi je zelo všeč. Li-
bno na sprehod in videli smo reko Savinjo.

Končno pa je napočil čas za odhod, najprej
nisem hotel iti potem pa sem odšel v avto in
z mamico sva odšla domov. Kamor spet
čakam, da bom prišel tja.

JAN

DELOVNA TERAPIJA V CUDV DOBRNA

Letošnjo šolsko leto je svoj prostor pod soncem v CUDV Dobrna dobila tudi delovna terapija, in sicer v bivalni enoti VDC-ja, kjer so nam prijazno odstopili prostor. Oktobra oz. novembra smo prostor začeli opremljati s primernim pohištvom ter z ostalimi pripomočki, v mesecu decembru pa sem pod vodstvom mentorice pričela z individualnimi, delovno-terapevtskimi obravnavami.

Delovna terapija je zdravstvena stroka, ki omogoča ljudem, da kljub težavam, kot so okvare, omejitve v izvajanju aktivnosti ter zmanjšane možnosti za sodelovanje, čim samostojneje izvajajo vsakodnevne življenjske aktivnosti – okupacije (Neistdat&Crepeau, 1998). Zajema različna področja okupacije in sicer osnovne in širše dnevne aktivnosti, šolanje/izobraževanje, delo, igro, prosti čas ter sodelovanje v družbi. Delovna terapija nam omogoča, da pri otroku z motnjo v razvoju dosežemo čim večjo mero samostojnosti ter čim boljše funkcionalno stanje. Ravno iz teh razlogov se v delovni terapiji opiramo na konkretne življenjske aktivnosti, torej pri otrocih predvsem na eno izmed njim najpomembnejših - igro.

Delovna terapija nudi uporabniku:

- učenje in osamosvajanje v osnovnih dnevnih aktivnostih, kot so oblačenje, hranjenje, osebna higiena in prenos le-teh v domače okolje;
- razvijanje sposobnosti ali spretnosti, ki jih potrebuje za šolanje in kasneje v varstveno delovnem centru kot tudi nasploh v življenju;
- prilagoditve aktivnosti, pripomočkov in okolja za samostojnejšo izvedbo različnih aktivnosti;
- svetovanje staršem oz. svojcem in osebju o pravilnem rokovanju uporabnika z gibalno oviranostjo;
- vključevanje v širše socialno okolje;
- testiranje medicinsko-tehničnih pripomočkov.

Delovni terapevt pri svojem delu upošteva:

- celosten pristop
- pristop usmerjen na uporabnika
- timsko delo
- razvojno nevrološki pristop
- senzorno integracijo

Tudi delovna terapija v našem Centru omogoča uporabnikom vključevanje k njemu smiselne in pomembne aktivnosti, ki prispevajo h kvaliteti življenja.

Kristina Jerina, delovna terapevtka

Aktivnosti v bazenu z žogicami.

Priprava na grafomotoriko.

Priprava na umivanje zob s taktilno stimulacijo.

Nameščanje opornice.

Učenje in trening slačenja in oblačenja.

Učenje odpiranja in zapiranja gumbov.

Učenje in trening umivanja rok.

»DELOVNI« IZLET V LAŠKO

21. aprila smo v Hiši generacij v Laškem organizirali delavnico oblikovanja gline. Sabina, Leon, Gabi, Matjaž, Franci, Boštjan, Igor, Silvo in jaz- sami »mojstri« te obrti- smo si že prejšnji dan pripravili vse potrebne pripomočke in material in se zjutraj odpravili novim dogodivščinam naproti. Da ne bi zamudili, smo se v Laško pripeljali prezgodaj, zato smo odvečni čas »koristno« izkoristili za jutranjo kavico, kar je bilo najbolj všeč Leonu in Franciju.

Ob deveti uri pa smo začeli. Gospe željne novih znanj, pa tudi spoznanj, so nas že nestrpno pričakovale. Med njimi tudi naša nekdanja sodelavka Ana. Najprej nekaj teoretičnih osnov, nato pa k ustvarjanju. Prav vse so si našle svojega »mentorja«, nekatere celo dva. Kar niso se mogle načuditi našim spretnostim in nastalo je lepo število najrazličnejših izdelkov.

Dve uri sta kar prehitro minili in počasi smo se odpravili proti domu oz. najprej v delavnico v Vojnik, kjer smo odložili surove izdelke. Obljubili smo jim namreč, da jih tudi odžgemo, gospe pa nam vrnejo obisk, ko pridejo po svoje umetnine.

In še nekaj vtisov:

Leon: »V Laškem mi je bilo všeč, ker so nas postregli s pecivom in kavo. Tam smo predstavili svoje delo. V Laško bi še šel.«

Igor: »Pokazal sem jim, kako se mavčni model napolni z glino. Pomagal mi je Silvo. Gospe so bile prijazne.«

Gabi: »Pokazali smo, kako se dela z glino- kako se jo odreže, valja, oblikuje kačice in razpoka kroglice. Vesela sem bila, ker sem srečala Ano. Postregli so nas s sokom, slanim pecivom in čokoladnimi jajčkami.«

Franci: »Delali smo kroglice in posode in dvakrat smo pili kavo.«

Sabina: »Delali smo kroglice iz gline in posode. Videla sem igrače, jedla kekse in pila sok.«

Izdelki so bili pripravljeni in gospe iz Laškega so nam 2. junija vrnile obisk. Najprej so bile navdušene nad našimi lepimi prostori v Višnji vasi, nato pa nad svojo ustvarjalnostjo. Niso se mogle načuditi in verjeti, kaj vse so naredile. Odžgani in glazirani izdelki so res postali prava in uporabna keramika. In spet dve uri, ki sta povsem prehitro minili. Tako hitro, da smo na fotoaparatus pomislili šele, ko so gospe že sedele v kombiju.

Ja, ni kaj. Prijetna so takšna druženja in vredno bi jih bilo ponoviti.

Ditka Memon, VDC

Sem Terezija Škoberne, prostovoljka in udeleženka raznih ustvarjalnih delavnic v Hiši generacij, ki me neizmerno osrečuje. Dan, ko so bili med nami varovanci iz Dobrne, mi je ostal v izredno lepem spominu. S pomočjo varovancev, Didke in Silva sem sama naredila vazo in svečnik iz gline. Tako ponosna sem, da sem spoznala tako čudovite ljudi, ki so me napolnili s pozitivno energijo. Bogata pa sem tudi za spoznanje več, da ti tudi glina priča srečo in veselje do življenja med veselimi ljudmi-takšnimi kot smo bili mi.

Terezija Škoberne, prostovoljka v Hiši generacij

Terezija Škoberne, prostovoljka v Hiši generacij

OBISKALI SMO GASILCE V VINSKI GORI

V sredo, 20. 4. 2011, se je nekaj varovancev in dva varuha odpravilo peš na Vinsko Goro, z namenom ogledati si gasilski dom. Tam so nas prijazno sprejeli gasilci, ki so nam predstavili opremo in gasilski dom. Po naporni poti smo se najprej okrepčali in se nato odpravili novim dogodivščinam naproti.

Napotili smo se v garderobo, kjer smo se oblekli v zaščitna oblačila in se odpravili pred gasilski dom, kjer so nam predstavili gasilska vozila in njihovo opremo. Podrobno smo si ogledali cisterno, v kateri smo videli orodje za reševanje (sekiro, lopato, lestev...), gasilske aparate, izolirne dihalne aparate, cevi, motorno žago, ventilator, agregat, različne razsvetljave in ročnike. Gasilca Rok in Lovro sta razvila cevi in varovancem demonstrirala gašenje. Tudi sami so se preizkusili v gašenju, kar je bilo posebno doživetje. Najpogumnejši varovanec se je opremil z izolirnim dihalnim aparatom za posredovanje v notranjih požarih. Pri tem doživetju je tako užival, da smo ga komaj pregovorili, da odneha z aktivnostjo. Za zaključek smo uprizorili gasilsko vajo z vedrovko, kjer je tisti, ki je izbil tarčo, za nagrado dobil čokoladico. V preizkušnji so se vsi odlično izkazali, zato jim je varuhinja Kaja razdelila nagrade. Ker smo bili vsi zelo pridni, polni novih doživetij in nam je bilo zelo vroče, smo si privoščili še sladoled. Preden smo se v garderobi preoblekli, smo doživeli gasilski krst, od katerega smo odnesli mokra oblačila in ohlajene glave. Kot se za prave gasilce spodobi, smo ob koncu naredili gasilsko fotografijo, nato so nas presenetile gasilske sirene. Polni novih dogodivščin smo se z gasilskim vozilom s prižgano sireno in lučmi odpeljali nazaj proti zavodu.

Za zaključek smo pobarvali vsak svojo pobarvanko na temo gasilec, se o tem pogovarjali, sestavili gasilski avto iz kartona in naredili velik plakat. Preživeli smo lep dan in sklenili, da ga bomo še kdaj v prihodnosti ponovili.

Z gasilskim pozdravom - Na pomoč!

Kaja Doler in Lovro Fajfar, varuha

DAN TERAPEVTSKEGA PLAVANJA IN IGER V VODI V CIRIUS VIPAVA

18. maja 2011 smo se v Vipavi že tradicionalno udeležili dneva terapevtskega plavanja in iger v vodi, kjer smo se srečali vsi fizioterapevti in uporabniki iz vseh CUDV-jev, CIRIUS-ev, OŠPP ipd, ki izvajamo terapijo po konceptu Halliwick. Ker so bili, na žalost, vsi službeni avtomobili zasedeni, je del ekipe bil primoran ostati doma v Centru, drugi del ekipe pa se je odpravil na pot z osebnim vozilom sodelavke Bojane Šumečnik, mag. Tine Kovačič pa je bil kopilot. Tako sta imeli učenki Maja in Nina poseben privilegij, da sta se udeležili tega tradicionalnega srečanja in kljub začetnim oviram uživali v terapevtskem bazenu CIRIUS-a Vipava ter spretno izkoristili element vode, ki je hkrati tudi odličen element sproščanja in ponuja možnosti za raznovrstno zabavo ter ima hkrati številne terapevtske učinke pri razvijanju mišične moči, vzdržljivosti in gibljivosti. Terapevtski bazen nam je omogočal raznovrstno spreminjanje položajev telesa, premikanja in smeri gibanja, delo v različnih globinah, preizkusili smo se v številnih ravnotežnih položajih, vključevali pa smo tudi vaje za izboljšanje koordinacije. Ni manjkalo terapevtskih pripomočkov ter akcije, lovljenja in tekmovalnosti med tem, ko smo se prepuščali domišljiji številnih terapevtskih iger v vodi. Zabavno je bilo prevračati in potapljati ladjo polno piratov in gusarjev, še posebej najzabavneje pa, ko sta jo zavzela dva fizioterapevta gusarja Tine in Marko. Vsi učenci so bili pri tem maksimalno motivirani. Na ta način smo našima učenkama omogočili popestritev terapevtske vadbe v vodi, hkrati pa sva kot terapevta pridobila številne ideje za nove igre, ki predstavljajo pomemben del procesa motoričnega učenja pri izpopolnjevanju plavalnih spretnosti naših učencev. Poleg vadbe v telovadnici se izvaja tudi vadba v bazenu, kjer se vključi voda kot medij. Nina in Maja sta ob zaključku šolskega leta navajeni na vodo in bazen. Le-ta jima je postal del vsakdana, saj se skoraj samostojno in sproščeno gibata v njej. Na ta način sva vpeljala nove dimenzije gibanja in delno izključila težo telesa, kar jima omogoča lažje gibanje, izvajanje določenih funkcionalnih aktivnosti, ki v telovadnici niso možne, in obenem uravnavanje mišičnega tonusa.

Bojana Šumečnik, fizioterapevtka
Mag. Tine Kovačič, vodja oddelka medicinske rehabilitacije

PROJEKT HIPOTERAPIJE V CUDV DOBRNA

V Sloveniji se je hipoterapija uspešno integrirala v sodobno nevrofizioterapevtsko obravnavo otrok, mladostnikov in odraslih z motnjo v duševnem razvoju in drugimi razvojnimi motnjami in postala vsakdanja praksa številnih usposobljenih hipoterapevtov, ki sodelujejo v rehabilitaciji in rehabilitaciji le teh. Na tem mestu je potrebno tudi poudariti, da mora biti hipoterapija uporabljena kot dopolnilo kompetentni nevrofizioterapiji in celostni rehabilitaciji oseb z razvojnimi motnjami in da ni mišljena kot samostojna in ekskluzivna alternativna oblika obravnave le-teh. Rehabilitacija, izobraževanje in usposabljanje oseb z motnjo v duševnem razvoju in drugimi kombiniranimi motnjami predstavljajo sestavljen, celovit in dolgotrajen proces, ki se izvaja na osnovi povezav različnih znanstvenih in strokovnih spoznanj, ki se združujejo preko svojih postopkov, metod in oblik v celoto, ki posledično zagotavlja uspešen razvoj uporabnikov programa hipoterapije na vseh nivojih. V CUDV Dobrna si že vrsto let prizadevamo, da z dodatnimi programi izboljšujemo kvaliteto življenja naših uporabnikov. Eden izmed pomembnih dodatnih nadstandardnih programov je hipoterapija, ki osebam z motnjami v duševnem in telesnem razvoju ne samo bogati kvaliteto njihovega življenja v Centru, ampak ima tudi pomembne terapevtske učinke, kar smo nenazadnje dokazali tudi s testiranjem ravnotežja in moči pri naših uporabnikih ter pozitivne rezultate predstavili na Strokovnem posvetu o terapevtskem jahanju v Sloveniji ter na Kongresu fizioterapevtov. Razmišljanja in načrtovanja sistematične rešitve kompleksne problematike hipoterapije v centru so prisotna že dalj časa, dodatno pa so zaživela v letošnjem šolskem letu ob pobudi članov Rotaract kluba Celje in Lions kluba Konjice za sodelovanje pri rešitvi in realizaciji tega pomembnega projekta. Oba omenjena donatorja sta nas s tem podprla pri naših prizadevanjih za večjo dostopnost hipoterapije tudi v prihodnje, zato se jima na tem mestu zahvaljujemo za neprecenljivo finančno pomoč in naklonjenost dejavnosti hipoterapije za osebe s posebnimi potrebami, pri katerih je le-ta indicirana.

Mag. Tine Kovačič, vodja oddelka medicinske rehabilitacije

POZITIVNI UČINKI VODE

Tudi v šolskem letu 2010/2011 smo nadaljevali z rednimi obiski bazena v Termah Dobrna. Predvsem smo se bolj temeljito posvetili tistim posameznikom, ki so težje pokretni in s tem vezani na invalidski voziček. Skupine za obisk bazena smo organizirali tako, da sta z bolj zahtevnimi plavalci v bazenu praviloma delala dva spremljevalca, saj smo le tako lahko v celoti izkoristili pozitivne učinke vode.

Izvajanje posebnih vaj v vodi namreč ugodno vpliva na povišan mišični tonus, oslabele mišice in omejeno gibljivost zaradi spastičnosti. Vadba v vodi zmanjša bolečino in okorelost sklepov zaradi manjšega pritiska na sklepne strukture. Vzgon vode pa zaradi manjše teže omogoča lažje obvladovanje telesa proti sili teže in lažje premikanje rok in nog. Toplota vode ugodno vpliva na spastične mišice, kar omogoča izvajanje večjega obsega gibov v sklepih. Voda vpliva tudi na boljšo prekrvavitev.

V bazenu smo posebne vaje izvajali dobre pol ure, nato pa smo nekaj časa namenili tudi ohlajanju. Obiski bazena so udeležencem predstavljali veliko veselje, kar je razvidno tudi iz pričujočih fotografij.

Marjan Trontelj, fizioterapevt

MATP KROŽEK V ŠOLSKEM LETU 2010/11

V letošnjem šolskem letu smo nadaljevali z rednimi treningi motoričnih aktivnosti MATP (Motor Activities Training Program) pri MATP krožku, kamor so bili vključeni naši učenci: Anja, Nina N., Nina M., Maja, Katja, Polona, Nastja, Anica, Peter, Vid, Sandi, Midhad, Miha F., Miha R.. MATP krožek sva letos vodila Bojana Šumečnik in mag. Tine Kovačič, ki se je v oktobru 2010 udeležil še dodatnega usposabljanja za MATP koordinatore na evropskem MATP vikend seminarju na Bledu. Seminar je organizirala in v celoti financirala SOEE z namenom, da poveča število MATP trenerjev in pridobi nove člane MATP, kar je v skladu s strateškim planom SOEE. Slovenski koordinatori MATP smo dobili potrditev za svoje dosedanje delo, obenem pa tudi veliko idej in energije za nadaljnji razvoj MATP programa ter se seznanili s teoretičnimi novostmi o prenovljenem MATP programu. Naša prihodnja naloga je bila razširiti to znanje in spretnosti na nove trenerje, kar smo uresničili z organizacijo seminarja za slovenske trenerje v marcu 2011 v Vipavi. MATP seminarja se je udeležilo rekordno število udeležencev (cca. 60 slušateljev) iz 31 lokalnih programov SOS – dokaz, da je najmlajša disciplina specialne olimpiade resnično v porastu. Seminar smo izvedli Helena Gril, koordinatorka MATP za mariborsko-pomursko regijo, Jožica Kovačič, koordinatorka MATP za ljubljansko-dolenjsko regijo in Tanja Princes, glavna trenerka za MATP pri SOS ter mag. Tine Kovačič, koordinatorski MATP za celjsko-koroško regijo. Vso novo pridobljeno znanje seveda uspešno prenašamo tudi na ostale sodelavke in sodelavce Centra Dobrna, ki pri svojem delu s številnimi drugimi učenci uporabljajo elemente MATP-ja v okviru individualnih fizioterapevtskih obravnav, kot tudi skupinskih obravnav pri pouku športne vzgoje.

Osnovni namen obravnav po Bobath konceptu je vključiti naše uporabnike v aktiven življenjski stil in vključevanje v zunanje okolje. Teži k vzpostavitvi fizičnih, psiholoških in socialnih sposobnosti. Pristop je vedno usmerjen v reševanje posameznikovih problemov za izboljšanje funkcije in sposobnost, da sam rešuje probleme ne le v fizioterapevtskem kabinetu, ampak tudi v različnih okoljih in v različnih situacijah. Tako so individualne obravnave v kabinetu le osnova pri začetku vzpostavljanja čimbolj aktivnega in kvalitetnega življenja naših uporabnikov. Za nadgradnjo pa se uporabniki vključijo v MATP, kjer se že osvojene funkcije začne izvajati v večjih prostorih, z več različnimi ovirami in skozi igro, na zabaven način, ki omogoča hitro osvajanje in vključevanje funkcij v različna okolja. Vadba poteka v skupinah tako, da obenem dosežemo več učinkov motoričnega, psihološkega (velika motivacija) in socialnega (druženje z vrstniki). Na ta način uporabnikom poskušamo čimbolj olajšati vključevanje v življenje zunaj našega Centra.

Vsaka obravnava pri MATP treningih je bila povezana s specifičnimi aktivnostmi, usmerjenimi k funkcionalni nalogi. MATP program zagotavlja individualiziran program terapevtskih treningov in omogoča uporabnikom z razvojnimi motnjami urjenje motoričnih spretnosti, ki jih lahko prenesemo v uporabo pri vsakodnevni aktivnostih. S terapevtsko vadbo MATP programa dosegamo izboljšanje telesne pripravljenosti, motoričnih spretnosti (stabilnost, lokomocija, spretnost rokovanja, samozavedanje, prostorsko-časovna orientacija, čustvena in socialna prilagodljivost, itd.) ter motoričnih sposobnosti (hitrost, koordinacija, moč, ravnotežje, preciznost, gibljivost), pozitivno samopodobo ter ne nazadnje izboljšanje funkcionalne zmogljivosti. **V novembru 2010 smo se udeležili 4. državnih vodnih iger MATP, v aprilu 2011 pa 6. regijskih iger MATP v Slovenskih Konjicah in tako našim nadobudnim učencem omogočili, da so se dokazali in pokazali svoje pridobljene motorične spretnosti in bili bogato poplačani za vložen trud in napor, saj so vsi po vrsti prejeli medalje in priznanja. Pozitiven »feedback«, pa nama daje spodbudo in motivacijo za nadaljnje delovanje na tem področju.**

Bojana Šumečnik, fizioterapevtka
mag. Tine Kovačič, vodja oddelka medicinske rehabilitacije

KROŽEK SPECIALNE OLIMPIADE V LETU 2010/11

Pri naših uporabnikih iz oddelkov OVI, UŽD in VDC sva v tem šolskem letu nadaljevala z rednimi športno-terapevtskimi treningi specialne olimpiade in tako zagotavljala vzdrževanje, ohranjanje ali izboljšanje funkcionalnega stanja in motoričnih sposobnosti in samo kvaliteto življenja ter aktivno preživljanje prostega časa. Športni pedagog in fizioterapevt lahko z interdisciplinarnim sodelovanjem in s skupnim načrtovanjem, z izvedbo, nadzorom in oceno vadbenega procesa/specialnega treninga nudiva učinkovito večdimenzionalno podporo uporabnikom CUDV Dobrna in jim na ta način omogočava varno pomikanje skozi proces športno-terapevtske vadbe na specialnih treningih. Najino skupno delovanje je bilo usmerjeno predvsem k preventivi poškodb in kot podpora osnovni medicinski rehabilitaciji naših uporabnikov in v sodelovanje pri sami športno-terapevtski in kondicijski vadbi. Rezultate svojega dela sva v oktobru 2010 uspešno predstavila tudi na mednarodnem simpoziju Sodobni pogledi na gibalni razvoj otroka v Portorožu in bila deležna številnih pohval s strani tujih in domačih strokovnjakov na tem področju, ki nas bodo v akademskih in drugih krogih promovirali kot primer dobre in uspešne prakse na gibalnem področju, kar predstavlja potrditev za naš Center. Dejstvo je, da naši uporabniki niso sposobni samostojno opravljati tovrstnih treningov na varen in učinkovit način, zato je potreben konstanten strokovni nadzor, usmerjanje in vodenje ter občasno tudi povsem individualni pristop. Športni krožek SO z geslom: »Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu«, je primer dobre prakse, saj SO ni namenjena samo športu, ampak predstavlja način življenja, socialnega vključevanja in drugih vidikov, ki so pomembni za življenje naših uporabnikov z motnjo v duševnem razvoju. **Od septembra 2010 do junija 2011 smo se udeležili številnih specialnih treningov atletike, plavanja, zimskih disciplin, balinanja in samih prireditev SOS, olimpijskega teka v Ljubljani, kolesarskega mitinga v Slovenj Gradcu, 14. zimskih iger na Rogli, Plavalnega turnirja v Ljubljani, 18. regijskih iger v Velenju, v Mariboru priprav slovenske delegacije za svetovne igre v Atenah, 10. atletskega mitinga v Mariboru, balinarskega mitinga v Ajdovščini.** Navdušujoče je bilo opazovati napredek pri motoričnem učenju številnih uporabnikov, doseganju in preseganju njihovih osebnih rekordov in številnih tekmovalnih uspehov, tako na treningih kot tudi na samih tekmovanjih. **17.6.2011 smo bili deležni sprejema pri dr. Danilu Türku, predsedniku republike Slovenije na Brdu pri Kranju, kjer se je zahvalil vsem športnikom, staršem, trenerjem, direktorjem, ki skrbimo, da svetovno gibanje specialne olimpiade živi in se razvija in da le to pomaga h krepitvi vrednot medsebojnega spoštovanja in sodelovanja, kar v tem svetu močno potrebujemo. Na koncu srečanja nam je zaželel veliko uspehov tako na športnem področju kot tudi v našem življenju.**

V letošnjem šolskem letu so naši športniki ob upoštevanju načel in v duhu fair playa dosegli v svoji športni karieri izredne rezultate, tako na lokalnem kot državnem nivoju. Nekatere od njih pa čaka preizkušnja tudi v svetovnem merilu. Ina! Srečno v Atenah in držimo pesti!

Pavel Kuralt, športni pedagog in mentor
in mag. Tine Kovačič, športni mentor

DAN ODPRTIH VRAT NAŠEGA CENTRA

Čas hitro beži, leto je naokoli in že je tukaj pomlad in z njo priprave na dan odprtih vrat našega Centra. Tradicija dneva odprtih vrat je že prerasla otroška leta, njeni začetki pa segajo v leta, ko smo bivali še v stari graščini. Prireditev se je sprva imenovala dan pomladi in vsebine so bila prav tako povezane s tem letnim časom. Mnogo izvirnih in kreativnih zamisli je bilo uresničenih in ravno zaradi tega smo se odločili, da je takšne ustvarjalne ideje pravzaprav škoda skrivati v sicer prelepem parku in odprli vrata naše hiše za vse, ki jih zanima življenje za zidovi.

Tudi letos je bilo tako v četrtek, 19. maja, ko smo po nekaj mesečnih pripravah na široko in z veseljem odprli vrata Centra za vse zunanje obiskovalce. Letošnja rdeča nit dogodka je bila tema »čebele in cvet«. Tema je bila izbrana tudi zaradi sodelovanja v projektu eko šole. Poskrbeli smo za celostno podobo Centra in nabrali sveže travniško cvetje, ki je prav tako hrana za pridne čebelice

Dejavnosti, ki so se odvijale, so bile povezane tako s čebelami kot tudi s cvetjem. Že pred dnevom odprtih vrat so se v oddelkih odvijale aktivnosti vezane na osrednjo temo. Učiteljice in vzgojiteljice so z otroki, mladostniki in mladostnicami ter tudi odraslimi uporabniki ustvarjale številne izdelke. Pod njihovimi spretnimi prsti so nastale izvirne umetnine. Potekali so pogovori o življenju in delu čebel, kjer nam je bil v veliko pomoč propagandni material Čebelarske zveze Slovenije. K sodelovanju smo povabili čebelarja, ki je pripravil enkratno razstavo pripomočkov za delo s čebelami. Na ogled je bil živi panj s čebelami, ki je bil res prava paša za oči. Organizirane so bile različne ustvarjalne delavnice, kot npr. okraševanje lectovih src in tudi drugih oblik, poslikava panjskih končnic, pokušina domačih zeliščnih čajev in peciva ter predstavitev naravoslovnega krožka z razstavo živali. Na ogled so bile tudi vse do sedaj izdane številke glasila Stopinjice, izdelki naših uporabnikov s certifikatom umetnostne obrti in brošura o organiziranosti Centra. V avlah smo pripravili razstavo fotografskega krožka in zbirko fotografij, ki so predstavljale dejavnosti uporabnikov Centra skozi šolsko leto. Za športno dejavnost smo na zelenici poskrbeli z magično ponjavo. Predstavila se je folklorna skupina odraslih uporabnikov, prisluhnili pa smo tudi petju Nade in Roka. Za zaključek smo si v telovadnici premierno ogledali lutkovno predstavo Janko in Zaspanko.

Za pridne čebelice so se izkazale tudi vse moje sodelavke in sodelavci, ki se jim še enkrat zahvaljujem za pomoč in sodelovanje.

Mojca Trontelj, razredničarka

ČEBELE IN CVET

V začetku meseca maja, po prvomajskih počitnicah, smo se Matej, Simon in Petra odpravili na ogled čebelnjakov v bližini našega Centra. Najprej smo se ustavili pri čebelnjaku gospe Lidije Senič, predsednice Čebelarkega društva Dobrna. Matej in Simon sta temeljito, z vseh zornih kotov fotografirala klasičen, gorenjski čebelnjak poleg katerega je bil postavljen tudi manjši mobilni čebelnjak.

Po končanem fotografiranju smo se odpravili v Hrenovo, kjer je v starem Tamovem tovarnjaku nameščen premični čebelnjak. Pri delu smo ujeli čebelarko, gospo Dragico, ki nam je nazorno prikazala delo v čebelnjaku s popolno čebelarско opremo.

Seveda smo vse pridno fotografirali. Pri fotografiji smo uporabljali zaščitno čebelarско opremo, da nismo utrpeli nobenega čebeljega pika.

Pot smo nadaljevali proti Novi Cerkvi, kjer smo na obronkih hmeljišča našli povsem nov in sodoben kontejnerski premični čebelnjak, okoli katerega je bil pravi čebelji živ žav. Pravo veselje je bilo opazovati pridne čebelice, kako hitijo in obložene s cvetnim prahom sopihajo proti svojemu domu.

Na povratku smo čisto blizu Centra v grmovju našli opuščen čebelnjak.

Polni vtisov smo se vrnili, fotografije smo uporabili za razstavo Čebela in cvet. Poleg fotografske pa smo ob dnevu odprtih vrat pripravili tudi razstavo čebelarških pripomočkov. Te nam je posodil gospod Ivan Krulec, dolgoletni čebelar z Dobrne. Pripeljal je vrsto zanimivih čebelarških rekvizitov med katerimi je bil tudi panj kranjič iz leta 1874 ter panj iz stekla v katerem so bile čebele in jih je bilo možno opazovati pri delu.

Čebele – žuželke, ki se jim večina ljudi, zaradi njihovih bolečih pikov, najraje izogne, so ena izmed najpomembnejših živalskih vrst. Ljudje se še vse premalo zavedamo pomena čebel za ohranjanje naravnega okolja, kajti propad čebel pomeni tudi propad naravnega okolja. V zadnjem času ne mine teden, da ne preberemo ali slišimo novic o pomorih čebel. Takšne, krute novice nas nazorno opozorijo, da se lahko enako zgodi tudi nam, saj so čebele indikator za ugotavljanje kemične varnosti našega okolja. Z velikim zmanjšanjem števila čebeljih družin (ocenjujejo, da je v letošnjih pomorih v Pomurju bilo prizadetih 2.500 do 16.000 čebeljih družin) je zelo okrnjena najpomembnejša vloga čebele – opraševanje. Čebele so glavne opraševalke, saj oprašijo

več kot 80 % rastlin – torej brez čebel ne bo hrane. So zelo marljive delavke, saj poleg opraševanja nabirajo nektar, izločke rastlin in cvetni prah. Čebelji pridelki so zelo zdrava hrana. Čebele živijo v družinah, v kateri je ena plodna samica – matica. Ta leže jajčeca za razplod družine. Večino članov družine predstavljajo čebele, neplodne samice – delavke, običajno v čebeljih družinah živi med 40.000 in 100.000 čebel. Sredi poletja pa v vsakem panju živi tudi nekaj 100 ali celo 1000 samcev – trotoev. Čebele gnezdiijo na satju, ki ga zgradijo same. V njem vzrejujejo zalego in skladiščiijo hrano – med in cvetni prah. Razvoj od jajčeca do odrasle čebele traja 21 dni, med sezono živijo odrasle čebele samo od 6 do 8 tednov, pozimi pa tudi do pol leta. Življenje čebele

je kratko vendar zelo plodovito ter pomembno. Vrednosti pomena čebel se bomo morali še bolj zavedati in za ohranitev čebeljih družin moramo skrbeti vsi, ne samo Čebelarstva zveza Slovenije, ki je v letu 2010 začela kampanjo »Ohranimo čebele«. Ob tej priliki je predsednik ČZS, Boštjan Noč povedal: »Zakoni, ki veljajo v čebeljih družinah, so lahko zgled za vse nas. Spoštovanje, pripadnost, odgovornost do lastnih in skupnih nalog so temelji za njihovo preživetje. In so temelji za preživetje narave. Prej, ko bomo to spoznali tudi ljudje, večja je možnost, da rešimo ta naš svet.«

Naj medi!

Petra Rošer, razredničarka
Simon Krajnc, mentor fotografskega krožka

ZA KONEC - BLED

Ker se šolsko leto neusmiljeno bliža koncu in ker me Ana vsak dan vpraša: »Darja izlet?«, nato pa informacijo še redno preveri pri vseh sodelavkah, je bil skrajni čas, da se skupina OVI V A odpravi na Bled.

Cilj je bil hitro določen, glede vremena ni bilo pomislov, »itak bo vreme jasno, vse bo krasno«. Tekma za službeno vozilo dobljena, spremljevalci zagotovljeni.

Takoj po zajtrku in zadnjem preverjanju ali res imamo vse, se odpravimo proti Bledu. Irena vodi našo pot, jaz ji sledim. Odločimo se, da gremo kar brez postanka proti končnemu cilju. Saj ni daleč, pot poznamo... Saj smo jo, do Ljubljanske obvoznice in odcepa za Kranj! Moje večletni bivanje v Ljubljani me postavi v položaj alfa voznice in koordinatorke glede ustreznega odcepa. Ja, obvoznica se je res spremenila, tudi odcep za Kranj ni več tam, kjer je bil. Pa smo šli še en krog...

Tudi na Bledu je bilo vreme takšno, kot smo ga naročili. Skozi drevored smo se odpravili v kavarno hotela Park, ki slovi po znamenitih Blejskih kremnih rezinah. Ja, bile so pravi izziv za naše brbončice, za nekatere prevelike, za nekatere pa...

Sledil je sprehod ob jezeru, slikanje na različnih mestih in obilo smeha ter dobre volje. Seveda smo se morali malo spočiti na mehki travi in se pripraviti na kosilo. Pot nas je vodila proti gostilni Planinc, kjer so nas lepo sprejeli. Obsežni jedilni list nas je precej zamotil, a vonj po sveže pečeni pizzzi je premamil vse.

Dobro podloženi še malo posedimo, z Ireno greva kupit še razglednice. Hitro se namestimo v avtomobile, le postanek na bencinski črpalki je še potreben. Medtem, ko nam prijazen prodajalec toči gorivo, še poklepeta z Mirjano, ki se vrača domov. Hudomušno nam pripomni, da so še boljše kremne rezine pri Šmonu. Del informacije, ki me ni pustil popolnoma ravnodušne se je glasil, da so tudi večje.

Zaradi prometne nesreče na avtocesti se vračamo domov skozi Tuhinjsko dolino. Pot je nekoliko daljša, nekaj otrok med vožnjo utone v spanec. Moja kopilota Jana in Mimika skrbita za dobro voljo in smeh. Tudi pri Ireni - Mojca in Zdenka ne zaostajata.

Vrnili smo se ob šestih zvečer. Otroci so bili prijetno utrujeni, po večerji in tuširanju so kar sami našli pot v postelje in zaspali. Ja, dan je bil prijetno naporen in dragocen za vse nas.

Darja Gačnik, razredničarka

ZAHVALA

Prihaja praznični čas, čas čarobnih, pravljinih trenutkov polnih pozitivnih misli, dejanj in radosti. To je tudi čas, ko se ljudje spomnimo dobrih ljudi in njihovih iskrenih, srčnih dejanj, ki so nam z veseljem zapolnila pretekle dni in nas hkrati navdušujejo še vedno.

Vam, gospod Kolar in vsem ostalim članom Lions kluba Konjice se želimo iz srca zahvaliti za Vaše poletno darilo našim otrokom in našim odraslim uporabnikom kot tudi nam zaposlenim.

Ta senčnica nam pomeni zelo veliko. Pod njo je bilo preživetih veliko lepih živahnih in tudi sproščujočih poletnih uric. Preteklo je veliko velikih in majhnih besed, popito je bilo veliko okusnih napitkov, pa tudi kakšen sladoled ni manjkal. Otroci, odrasli in zaposleni se tega poletja zelo radi spominjamo:

Nijina razredničarka Ksenija: »Zgodi se samo enkrat, nikoli dvakrat enako in trenutkov ni moč zadržati, zato se v imenu oddelka OVI II iskreno zahvaljujem Vam, gospod Kolar in Lions klubu Konjice za podarjeno senčnico. Hvaležni smo, da lahko trenutke sreče preživimo varno pred žgočim soncem,... Skratka živimo v svojem majhnem svetu, imamo se radi, sonca, sreče želimo in vsak dan kaj lepega doživimo. Hvala!«

Tina: »Senčnica je »fajn«, da sem lahko v senčki in kaj berem, da me ne moti sonce. Včasih pa sem se tam s kom tudi kaj pogovarjala. Za druge otroke pa je pomembna, da jim ne sveti sonce v oči. Hvala Vam!

Jernej: »Senčnica mi je bila zelo všeč, ker mi je bilo vroče. Ko sem se igral me je po hrbtu peklo. Pa s kremo sem se moral mazati, potem me je pa še bolj peklo. Pod to senčko sem se tudi mazal s kremo in lizali smo sladoled vsi. Pod njo smo počivali. Gospod Stanko, hvala lepa za vse dogodivščine, hvala lepa za hiško, še kdaj jo »zrihti«. Pridi na obisk kaj nas pogledat. Zahvaljujem se za vse, da smo se lahko spočili v hiški!«

Jasminko: »To je »tko«: Ta senca je »kul«, ker vsi varovanci ne uživajo tako radi na soncu, ker je vroče. Sonce ni zdravo za človeka. V senci je »fajn« tudi za tovarišice. Gospod Stanko, hvala Vam, da ste nam ugodili to senco in upam, da boste še naprej sodelovali pri tem ustvarjanju, da bomo imeli »fajno« senco. Hvala Vam za pomoč!«

Suzana: »Senčnica je »fajn« zato, da sonce ne sije in kadar dežuje, da nas »učke« ne bolijo od sonca. Tovarišice tam sedijo in se pogovarjajo, mi se pa gugamo. Gospod Stanko, hvala lepa za streho!«

To je bilo le nekaj poletnih utrinkov, ujetih v spominih posameznikov. Čisto vsi uporabniki in zaposleni CUDV Dobrna pa Vam v prihajajočem letu iz srca želimo vse dni polne zdravja, sreče in ljubezni! Mi jih bomo vsekakor v mislih delili z Vami!

Kolektiv CUDV Dobrna

Uredniški odbor: Simon Krajnc, Mag. Petra Žnidarčič, Mag. Tine Kovačič, Silvo Lavtižar, Vesna Dolar
Grafično oblikovanje: Silvo Lavtižar
Tehnična priprava: Simon Krajnc
Članke in fotografije so prispevali zaposleni in varovanci CUDV Dobrna ter obiskovalci.
Tisk: AKELEI d.o.o.
Izdano: junij 2011, naklada 200 izvodov